

YAZI-YORUM

Kültür Sanat Ve Edebiyat Dergisi

16. Sayı

YAZI-YORUMDAKİLER

*Hatice Hamarat
Mücadele Ve İstikrar Aşığı Bir Kadın; Suat Derviş*

*Fırat Işıkgil
Suat Derviş'in Kara Hikayeleri*

*İlknur Demirci
Suat Derviş'in Kaleminden Aşk Ve Hürriyet; Ankara
Mahpusu*

Yazar İnceleme

*Nur Yüksel Öztürk
Türk Edebiyatının Gamlı Prensesi; Tezer Özlü*

Mikro Öykü

Ömer Kaya | Yüksüz

Hilal Dursun | Aynasız Vakitlerin İlk Sabahı

Aynur Türk | Karşı Yola Geçemeyen Kedi

ÖYKÜ

Büşra Canbaz | Hayaller Pazarı

Begüm Kaya | Savunma

Hande Çiğdemoğlu | Aslında İyi Kalpli Koca Dev

Elif Kaymazlı | Terkedilmiş Bir Hikaye

FANTASTİK

Achilles Valentin | Hançer

Nur Yüksel Öztürk | Renkli Bir Dünya; Oz Büyücüsü

ŞİİR

Servan Erinç

Mine Mağaç

Süleyman Aksoy

Ercan Şahin

Bilge Soyer

Cüneyt Aras

DENEME

Beyza Büşra Erol

Elif Ercan

Beste Güven

ÇİZER

Şara Nur Yaşar

Hatice Hamarat

Suat Derviş tarihimizin önemli kadın yazarlarından. Kadın hakları konusunda verdiği mücadele, kadının birey olduğunu ve toplumdaki yerini anlatma çabası takdire şayan. O mücadelenin ve istikrarın yoğurduğu bir gazeteci, yazar.

1930 yılında İstanbul'da dünyaya gelen Hatice Suat'ın babası dönemin Darulfünûn kurucularından olan Müşir Derviş Paşa'nın oğlu, tıp profesörü İsmail Derviş Bey'dir. Annesi ise dönemin önde gelen ailelerinden birinin kızı olan Hesna Hanım'dır. Çocukluğundan beri iyi bir eğitim alan Suat'ın çocukluğu bilimin aydınlattığı bir şekilde geçmiştir. Evde aldığı özel dersler, yabancı dil eğitimleri ile hatırı sayılır bir bilgi dağarcığına çok küçük yaşlarda kavuşan Suat sonrasında eğitimine Kadıköy Numune Rüştiyesi ve Bilgi Yurdu'nda devam etmiştir. İlk şiirleri çocukluk arkadaşı Nazım Hikmet aracılığı ile Alemdar Gazetesi'nde yayımlanır. Hezeyan onun yayımlanan ilk şiiridir. Nazım Hikmet onun çalışma masasında gördüğü şiiri ondan habersiz olarak gazetede yayımlatmıştır. Hatta Suat Derviş'in bu sebepten Nazım ile arasının açıldığı söylenir. Ancak edebiyatımıza böylesine bir kalemin dahil edilmesi açısından bu olay mühim bir nitelik taşımaktadır.

Nazım Hikmet'in Suat'a tek taraflı bir aşkla bağlı olduğu da iddia edilmiştir. Hatta Nazım "Gölgesi" adlı şiirini Suat Derviş'e ithafen yazmıştır. Seneler sonra ona Nazım Hikmet sorulduğunda şu cevabı verecektir;

"Nazım Hikmet çocukluk arkadaşımıdır. Ailecek görüştüğümüz bu büyük şair benim Alemdar'da yazmamı sağlayarak bir kapı açmıştır. Benim için yazdığını söylediği şiir ise gururumu okşamanın ötesinde bir şey ifade etmez."

Edebiyat dünyasına girişinden sonra ilk romanı "Kara Kitap" 1921'de basılır. Ölümü bekleyen bir genç kızın son anına kadar yaşama tutunma çabasının işlediği bu roman edebiyatın önde gelen isimlerince heyecanla karşılanmıştır. Kara Kitap'ın ardından 1922'de "Hiçbiri" romanı gelir.

Narsist bir kadının davranışlarını psikoanalitik bir yaklaşımla ustaca işleyen Derviş için bu genç yaşta yazdığı romanı ile edebiyat dünyasında ne denli önemli bir kalem olduğunu kanıtlamıştır. Romanın baş kahramanı Cavide'nin içine düştüğü durumu kitapta şu sözlerle anlatır:

“Cavide kendini bütün onu sevmeyenlerin yerine seviyordu.”

Bu vurucu cümle ile Suat'ın kaleminin keskin yapısını algılamak bile mümkün olmaktadır. Gazetecilik alanındaki başarıları yazarlık kariyeri ile doğru orantılı olarak ilerleyen Derviş, yurt dışına gönderilen ilk kadın muhabirimizdir. Londra Konferansı'nda ülkemizi temsilen bulunmuştur. Fransızcadaki başarısı bunun baş sebeplerinden biridir. Devam eden süreçte gazeteci İzzet Sedes ile evlenir. Ancak evliliklerinden beklentisini iki tarafta bulamayınca evlilikleri kısa sürer.

Suat üretim sürecine ise hız kesmeden devam etmektedir. “Ne Bir Ses Ne Bir Nefes” romanı yayımlanır. Ahmet Haşim bu romanı ile ona övgüler yağdıracaktır. Uluslar arası Kadın Birliği'nin düzenlediği kongreye katılan Derviş, kadının toplumsal yaşama katılarak kendini ifade etmesi gerektiğini destekleyen açıklamalarda bulunur. Henüz kendisini feminist olarak nitelendirmemektedir ancak kadın haklarının sıkı bir savunucusudur. Bunda Nizamettin Nazif ile yaptığı evliliğin önemli bir payı olduğu iddia edilir. Nazif Bey'in onu kalabalık ortamlarda rencide ettiği, kadın olduğu için aşağıladığı söylentiler arasındadır. Ancak Derviş kendisine bu evliliği sorulduğu zaman söylentileri doğrulayacaktır.

Akabinde “Kadınlar Mitingi” ne katılır ve burada dönemin önemli kadın hakları savunucularından Nezihe Muhiddin ile tanışır. Feminizm alanında bu onun kariyerinde atacağı önemli bir adımdır. Zamanla yazılarında yoksulluk, cinsiyetçilik öğeleri ağır basmaya başlar. Artık mücadeleci ruhu toplumsal alanda da kendini göstermeye başlamıştır. Bu düşüncelerin ışığında romanı “Emine” yayımlanır. Sosyal adaletsizliğin işlendiği bu romandan sonra toplumsal gerçekçilik ile yazdığı “Bu Roman Olan Şeylerin Romanıdır” gelir. Bu dönemde Nazım Hikmet'in toplumcu şiirlerinden çok etkilenir. Anelik ve aşk temasını anlattığı “Hiç” romanı ile 1939'da Sabahattin Ali gibi usta yazarlardan övgüler alır. Ulusalcılık yerine varoluş sıkıntılarını işleyen romanları ile toplumsal çözülmeyi en iyi yansıtan yazarlardan olduğu gerçeği artık tüm edebiyat çevrelerinde kabul edilmektedir ve romanlarından bazıları Fransızcaya çevrilir.

İkinci dünya savaşının patlak verdiği yıllarda Türkiye Komünist Partisi'nin sekreteri olarak görev yapan Reşat Fuat Baraner ile tanışır. Yeni Edebiyat adını verdiği platformda Sabahattin Ali, Abidin Dino, Neriman Hikmet gibi isimlerle birlikte yazar. Reşat Fuat ile iş ortaklığı bir müddet sonra aşka dönüşür ve 1940 yılında evlenirler. Hamile kalan Suat doğum esnasında bebeğini kaybeder bu onda ömrünün sonuna kadar kapanmaz yaralar açacaktır. Reşat Fuat'ın 1944 Tevkifatı ile hapse atılması ile onu daha zorlu bir dönem beklemektedir. Geçimini sağlamak için yazım çalışmalarına hız kesmeden devam eder. “Biz Üç Kız Kardeşiz” ve “Kendine Tapan Kadın” romanlarını yayımlar. Ancak hemen ardından onun kült romanı olarak görülecek olan “ Fosforlu Cevriye” gelir. Bu roman pek çok kez sinemaya uyarlansa bile tam olarak kitabın hak ettiği şekilde çekilememiştir. Roman, annesiz babasız büyüyen Cevriye'nin iç sesinin ustalıkla yansıtıldığı, argo tavırlarla güçlendirildiği ve toplumun iki yüzlülüğünün anlatıldığı bir şaheserdir. Suat, geçimini sağlamakta zorlandığından şansını Fransa'da denemeye karar vererek Fransa'ya yerleşir. Burada çok önemli isimlerle tanışır ve çeşitli Fransız gazetelerinde ve dergilerinde yazıları yayımlanır.

Eşi Reşat Fuat'ın hapisten çıkması ile yurda geri döner. Ancak Reşat Fuat hastalığı nedeni ile fazla yaşayamaz ve kısa bir süre sonra vefat eder. Suat için mücadele artarak devam etmektedir. Tüm bu zorlu yollarda dahi kendisinin bireysel var oluşuna olan saygısı onu bükülmez bir çelik yapacaktır. TÖS(Türkiye Öğretmenler Sendikası) tarafından düzenlenen toplantıda kendisini Reşat Fuat Baraner'in eşi olarak tanıtanlara şu cevabı verecektir;

“Hayır! Ben yazar Suat Derviş'im. Reşat Fuat Baraner'in eşi olmaktan da gurur duyarım.”

Deniz Gezmiş, Hüseyin İnan ve Yusuf Aslan'ın edilmesi ile sağlığı bozuk olan Suat bu hüznü dayanamaz ve hastaneye kaldırılır. 23 Temmuz 1972'de vefat eder. Ölümünün ardından gazete ve dergilerde çok az bir yer kaplayan bu dev kadın hak ettiği değeri yıllarca dirsek çürüttüğü edebiyat dünyasından da görememiştir.

Suat Derviş üretimleri ve duruşu ile edebiyat dünyamıza adını yazdırmış yegane kadın yazarlarımızdandır. Onun kadına duyduğu saygı, kadın haklarına yaklaşımı ve kadının toplumda birey olarak var olması için verdiği çaba iyi okunmalıdır. Hele de şu günlerde kadının örselendiği ve değersizleştirilmeye çalışıldığı bu kötü günlerde onu anlamak çok önemlidir. O yazdıkları yanında toplum içinde sürdürdüğü yaşantısı ve duruşu ile de kadının yerini ve önemini resmeden bir hayat yaşamıştır.

Mücadelenin ve istikrarın aşığı, ruhunu inandığı şeyler uğruna savaşıarak enginleştiren, yaşayan ve ölen bu kadın, Suat Derviş'tir.

Suat Derviş'in Kara Hikayeleri

Fırat Işıkgil

“Yıldızsız gökle ışısız kırlar tüyleri ürpertecek kadar ürkünçtü. Rüzgarın dağların eteklerinde yaptığı aks-i sedada birtakım esrarlı ve gizli ahenkler var gibiydi. Sanki karanlıkların bütün cin, hortlak, ruh ve şeytanları kırdı, havada, dağların eteklerinde, pencerenin altında dolaşıyor, kavga ediyor, ölüyor, ağlıyordu...”

Çocukluğumuzda dinlediğimiz, okuduğumuz masallar neşeli ve aydınlıktı. Doğadaki tüm varlıklar adeta gülümser, masalın her sayfasındaki renkli resimler mutluluğun alegorisi gibi görünürdü. Sevgililerse çoğu zaman kavuşurdu. Çocukluğumuzun kayıp günlerini hangimiz özlemeyiz. Biz büyüdükçe dünya değişti. Okuduğumuz masallar da değişti. Önce onlara masal dememeye başladık. Artık kimi hikayeler hüznüydü hatta kimileri insan hayatında aydınlık kadar karanlığın da olduğunu anlatacak nitelikte kömür karası bir renkte idi. Kimisinde aşklar kavuşamadı, kimisinde öz kardeşler birbirine ihanet etti, kimisinde yazar-anlatıcı hayata küstü, kimisinde ise bu dünyadan olmayan varlıklar, tepenin arkasında kaybolan akşam güneşinin hemen ardından gece ile birlikte dev bir kara gölge gibi üzerimize çöktü. Bu kara kitaplarda varlığını duyup da inanmak istemediğimiz yaratıklar, bu dünyada var olduğunu yadsıdığımız ne kadar kötülük varsa hepsi gerçek oldu...

1903 yılında İstanbul'da doğan yazarımız Suat Derviş edebiyatımızda gotik (korku) türünde eserler de vermiş yazarlarımızdan biri. İnceleme yazımız onun gotik sınıfında değerlendirilebilecek hikayeleri hakkında. Yazar, edebiyatta toplumculuk, realizm ve modernleşme rüzgarlarının estiği bir dönemde toplumcu olmayan ve biçim yönü ağır basan gotik eserler vermiştir. Bu bağlamda onun gotik eserleri, edebiyatımızın dönemsel incelemesini yapmak isteyen araştırmacılara yön gösterecek ve büyük resme ters bir açıdan bakmalarını sağlayacak eşsiz bir kaynak. Kara Kitap ise Suat Derviş'in gotik türünde hikayelerinden oluşan bir eserdir. Kitapta bulunan dört hikayenin üçü uzun öykü olacak uzunluktuda. Biri ise normal öykü uzunluğunda. Onun öykülerini okurken klasik gotik edebiyatın unsurlarından biri olan karanlık şatolara gitmiyoruz belki ama daha okumaya başlar başlamaz izole olmuş gibi hissediyoruz kendimizi. Bu yüzden tıpkı onun karakterleri gibi biz de tedirginlik yaşıyoruz. Suat Derviş kendi anlatılarında ana fikirden ziyade mekan kavramını ön plana çıkararak bizleri de oluşturduğu kara atmosferin içine çekiyor.

Anlatılarında gölge ve mum ışığını sık sık kullanıyor ve dialoglar da genellikle bu loş ortamda geçiyor. Söylenen her söz, yapılan her hareket söz konusu karanlığın içinde yok olup gidiyor. Geriye bilinmeyen sessizliği ve yine gotik edebiyatın unsurlarından olan karakterlerdeki derin çatışma hissini verdiği koyu bir keder kalıyor. Eserlerde korkunun yanında giderek tırmanan çatışmanın verdiği gerilimi de hissediyoruz. Karakterler belirli bir mekana adeta hapsediğinden ve dışarıdan biri ile görüşülmediğinden gerilimi oluşturan ilişkiler yumağı dışarı açılmıyor. Böylece hikaye giderek daha girifit ve özgün hale geliyor. Eski evlerin çatılarını döven yağmurlar asla yavaş yağmıyor, mutlaka rüzgarın ıslığı ya da bulunduğumuz bölgenin çok yakınına düşen bir yıldırım eşlik ediyor.

Ağaçlar gecenin içinde tembel hayaletler gibi salınıyor. Ne var ki bu yıldırım tanrının göz kırpması kadar kısa bir anda olup bitiyor. Ve geriye yine salt “tekinsizlik” hissi kalıyor:

“Hiddetli bir rüzgar esiyor. Açık kalmış panjur kanatları köşkün tahta kaplamalarını dövüyor. Ağaçlarda zebanilerin şenliği zannedilen uğultulu bir hışırtı var.”

Duvarlarda asılı tablolarında bulunan portrelerdeki insanlar her an canlanıp bize ellerini uzatacak gibi hissediyoruz. Buradaki anlatım resimdeki kişinin öldükten sonra adeta tablonun içinde yaşadığı izlenimini yaratıyor bizde.

“Şimdi duvara asılı resim kımıldanacak, canlanacak zannediyorum. Şimdi canlanıp odanın loşluğu arasında bana doğru ilerlese, sobadan dökülen bu kızıl ziyayla gözleri daha fazla yansa.”

Öyküleri okurken adeta karakterlerden daha canlı diyebileceğimiz kalabalık gölgeler bize eşlik ediyor. Perdeler çoğunlukla kapalı ve hikayeleri çoğu zaman soluk eski bir şamdandan odaya akan mum ışığı aydınlatıyor. Ya da bir sobanın kapağında odaya süzülen solgun alev kırmızısı: “Şimdi kafesleri ve koyu renk perdeleri kapalı bir odadayız. Sobanın açık kapağında taşan kırmızı bir ziya yazıhanenin ayaklarını ve yerdeki koyu renk halının çiçeklerini alazlıyor.”

Suat Derviş’in Almanya’da piyano dersleri aldığını biliyoruz. Bu enstürmanı kimi zaman romantik bir atmosfer oluşturmak için kullanıyor.

“Camın arkasından dalgın bir nazarla havada uçuşan kar tanelerine bakıyorum...Necdet bitişik odada ilahi sanatını piyanonun tuşlarında sarhoş ediyor.”

Birinci öykü “Ne Bir Ses ...Ne Bir Nefes...” Eserde yıllar sonra geri dönen oğlu babasının kabusu halini alıyor. Baba oğlunu gelişinden önce rüyasında görüyor. Osman’da bir takıntı haline gelecek olan bu rüyada oğlu ikinci eşi ile aşk yaşıyor. Eserde yer alan temel çatışmalar bu ana hat üzerine kurulmuş. Rüyanın gerçek olup olmadığını baba ile birlikte biz de eser boyunca merak ediyoruz. Burada babanın yaşadığı belirsizlik ve tekensizlik ikinci eşinin kendisini aldatıp aldatmayacağı fikri üzerinden gerçekleşiyor ve aşırı şüpheli haliyle ilgili anlatımlar bu durumu perçinliyor. Eşinin yaşadığı tekensizlik ise gece olduğunda koridorda duyduğu ayak sesleri üzerinden veriliyor. Öyküye genel bir sessizlik hakim. Yapılan dialoglar belirsizlik hissini perçinleyip kafalardaki şüpheyi gövdelendirdikten sonra yerini yine yazarın ölüm meleğine benzettiği sessizliğe burakıyor:

“Soğuk eliyle başımı hafif hafif okşuyor. Ben başımı önüme alıyor, halıların çiçeklerine bakıyorum. Odaya yine yeni bir sükut, ölüm meleği gibi ürkünç adımlarla iniyor.”

Hikayelerdeki duvar ve masa saatleri de olmasa zamanın içinde olduğumuzu unutacağız. Suat Derviş bizi zamanın akışını hiç hissetmediğimiz ya da onu buz gibi donduran zamandışı bir aleme götürüyor.

Eserdeki görsellik kimi sahnelerde mum ışığının aydınlattığı yerlerden ibaret. Bu durum odaların her köşesinde adeta nöbet bekleyen kara gölgelerin varlığını anımsatıyor. Mekanın çok detaylı tasviri okuyucuda gerçeklik hissi uyandırarak bizi de gölgeli odanın içine çekiyor. Aynalar ise ortamdaki şüphe ve derin çatışmayı adeta yansıtarak çoğaltıyor:

“Kemal kenardaki yazıhanenin kenarına oturmuş. Osman odanın ta öbür ucundaki eğri aynanın karşısına geçmiş, elleri cebinde, ağzında sigara var. Aynanın yanındaki yüksek sehpanın üzerinde yanan beş mumlu şamdandan dökülen titrek bir ışık onun iri, uzun, geniş vücudunun haliya akseden gölgesini daha heybetli gösteriyor.”

Öykünün bir yerinde yine gümbür gümbür bir piyano sesi kulaklarımızın pasını siliyor. Osman'ın eşi Zeliha'nın ifade edemediği duygular ve sormadığı tüm sorular, teller üzerinde salınan çekiçlerde adeta sanatsal bir çığlığa dönüşüyor. Öykü boyunca duyduğumuz en yükses seslerden biri bu:

“Parmaklarım piyanonun üstünde birer çılgın gibi koşuyorlar...koşuyorlar...Arzuları fırtınalardan nağmeler, nağmelerden fırtınalar yaratmak olacak. Notayı gözümle takip ediyorum. Başımda parmaklarımın cinneti, gönlümde nağmelerin verdiği sarhoşluk var. Bitirmek istemiyorum. Uzun uzun parmaklarımın bu deliliğinden yaşamak, bu nağmeleri kovalayan, tutan, sesleri ahenkle yaşatan şu ince ve solgun parmaklarımın coşkusuyla yaşamak istiyorum.”

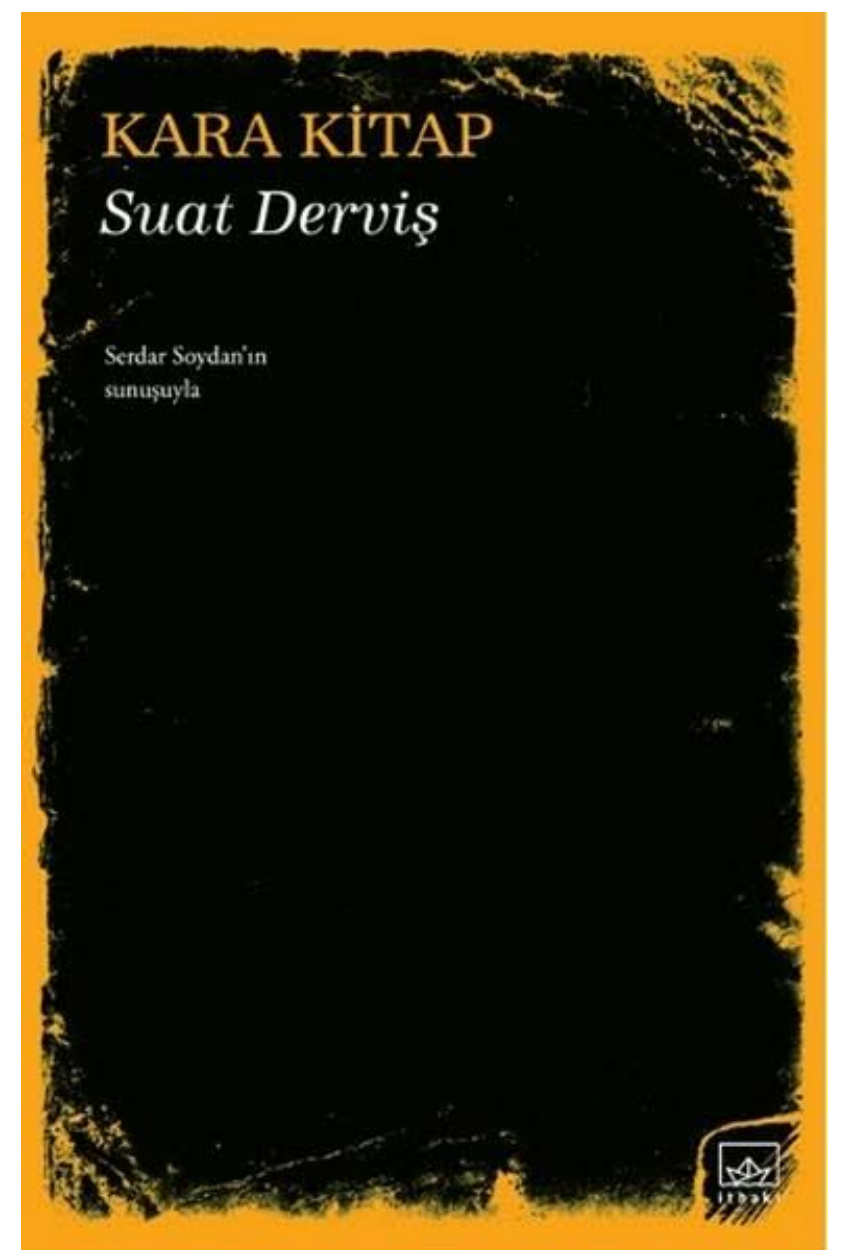
Suat Derviş karakterlerin ruh halini tasvirlerin içinde veriyor kimi zaman. Hikayelerdeki anlatılar, koyu atmosfer ve çağrışımlı kelimelerle yaratılmış monotonik şiirselliğin üzerinde uğuldayan gotik sesler gibi. Bu uğultu zaman zaman rüzgarın uğultusu olarak vücut buluyor satırlarda. Zeliha eşi Osman'ın şühpeciliği karşısında kendini mutsuz hissediyor. Osman'ın şüpheli tavrı onu adeta yormuş ve dünyayı adeta elimizdeki kitabın sayfalarının üzerinde gezinen sis perdesinin arkasından belirsiz bir şekilde görüyor. Bir anlatıda elinde tuttuğu gergefin renkli oluşu söz konusu sisli atmosferle adeta kontrast teşkil ederek sis grisini daha da ön plana çıkarıyor Aşağıdaki alıntıda verdiğim sararmış yaprak imgesi onun sönmüş ruh haline ve cansız parmaklarına atıf yapıyor.

“Ne rüzgarlı bir gün! Pencereden ağaçların dallarındaki sarı yaprakları seyrediyorum. Başım koltuğun arkasına dayanmış, önümde gümüşü büyümlü bir semanın altında çamurlu kır yolları uzanıp gidiyor. Sarı yapraklar, sonbahar yaprakları rüzgarın önünde uçuşuyor. Elimin biri gergefimin üzerindeki çok renkli ipeklerin arasında, hareketsiz ve dalgın duruyorum. Bir şey düşünmüyorum. Neden bilmiyorum...neden neşesizim?”

Öykülerde korku, keder ve belirsizlik kadar aşk konusu da işleniyor. Ancak bu tema öykülerin gotik arka planını değiştirmiyor. Fatma'nın Günahı isimli uzun öyküde arzu edildiği kadar sevilmeyen bir kadının üzüntüsü işleniyor. Fatma ruhunu ve arzularını kaybetmiş bir kadın olarak sonradan kendisinin de suçluluk hissedeceği korkunç bir olaya sebep oluyor. Mevsimlerden hazan ve daha öykünün ilk cümlesinde gotik atmosfere giriş yapıyoruz:

“Bir sonbahar günüydü. Ölü yaprakların kan rengi topraklı dağ yollarında çiğnedikleri sert, merhametsiz rüzgarın önünde, sarı ve bitkin süründükleri kederli ve soğuk bir sonbahar günü.”

Tedirgin edici doğanın izlenimsel betimlemeleri ile başlayan öyküde birkaç satır sonra Fatma'nın ruh hali aynı doğa ile olan ilişkisi üzerinden verilmiş. Devam eden uzun betimlemeler Fatma'nın ürperip omuzlarındaki şala sarılması ile son buluyor.“Güzel Fatma, göklere boğucu bir ağırlıkla yaslanmış bu iri bulutlardan korkuyordu. Küçük dağların tepelerine heybetli bir yürüyüşle ağır ağır iniyorlar, ezmek ister gibi onlara yerleşiyorlardı. Fatma gitdikçe alçalan bulutlarıyla dünyayı bunaltan bu kara gökten ve dağların üstünden eserek Marmara'nın beyaz köpüklü kollarına hummayla atlayan bu susamış rüzgardan ürktükçe omuzlarını örten siyah ipekli şala biraz daha sarılıyordu.”

Hikayenin bir yerinde Celal'in itirafı ile adeta yıkılan Fatma'nın tepkisini okurken yine gümüş şamdan ve aynayla karşılaşırız. Fatma kendi güzelliğine hayran olmasına sebep olan aynayı adeta yok etmek istercesine şamdanla kırıyor. Böylece kitap boyunca en önemli dekor unsuru olan bu iki figürün kırılıp parçalanması üzerinden Fatma'nın kırılmış kalbine atıf yapılıyor:

"Fatma birkaç adım geri çekilerek uzun sehpanın üzerindeki gümüş şamdanı hırçın, çılgın bir elle kavradı. Şamdan kırmızı gölgeli odanın içinde uçtu. Sonra karşıya, büyük aynaya çarparak kırıldı. Aynanın ufak parçaları halının üstüne döküldü."

Buhran Gecesi isimli uzun öyküde ise kocasının kalbini elleri ile çıkararak öldüren Zehra'nın hikayesini okuruz. Zehra, dünya üzerinde insanların aşk sayesinde mutlu yaşamalarına katlanamayan şeytan tarafından kandırılmıştır. Kocasının cansız bedenini görünce kendine geliyor ve şeytana uyduğunu anlıyor. Kendini Karasu adı verilen bir nehre atıyor. Ancak yaradanın verdiği bir canı aldığı için lanetlenmiş olduğundan ölemiyor.

Kara Kitap isimli öyküde ise yine kitabın tümüne hakim olan karanlık atmosfer var. Anlatıya ölümü bekleyen Şadan'ın karamsar ruh hali hakim. Önce dayızadesi Hasan ölüyor sonrasında ise Şadan'ın ölümünü kendi ağzından dinliyoruz.

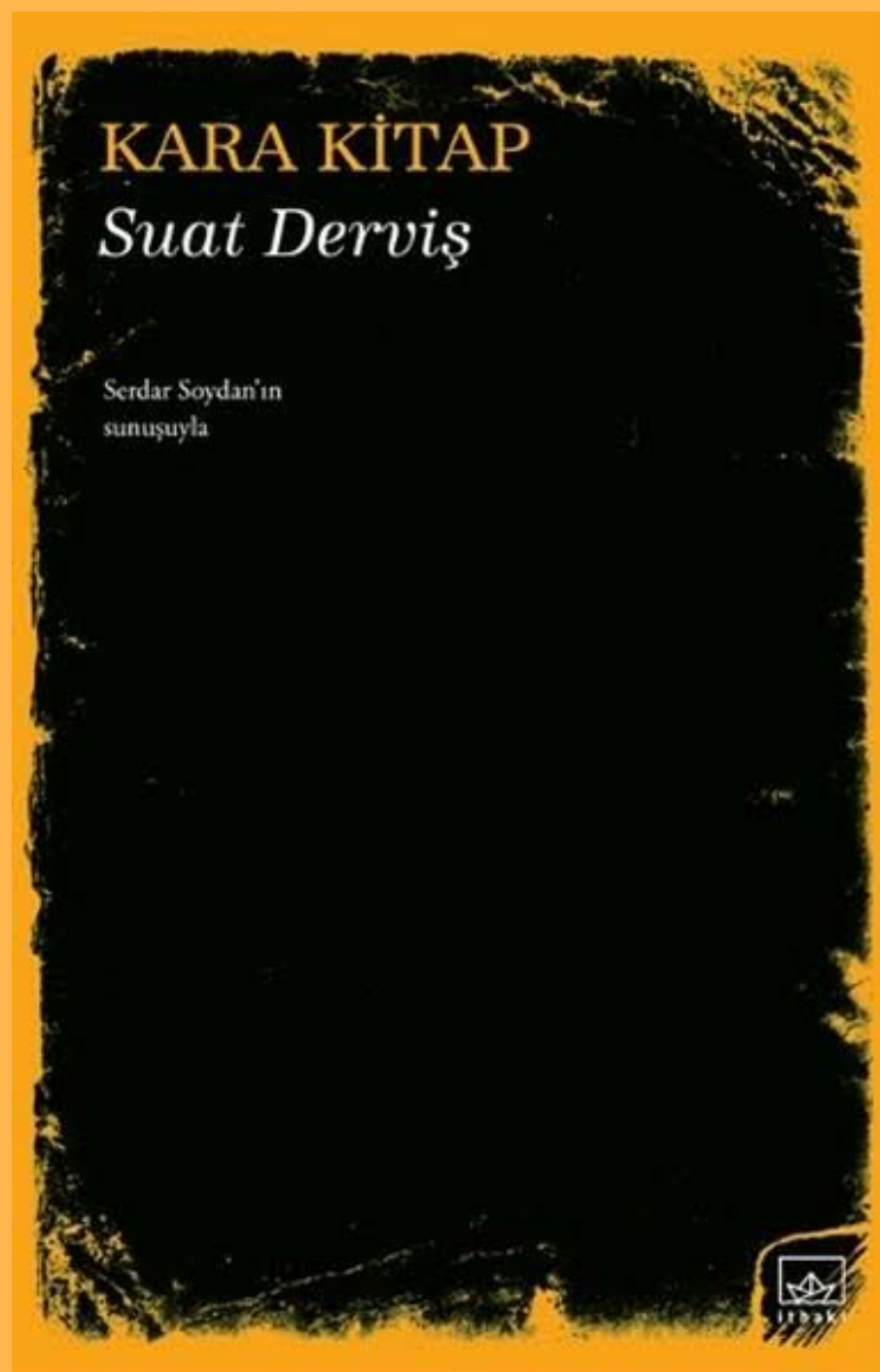
"Annem ağlıyor mu? Artık duymuyorum...Sesim çıkmıyor. Ölüyorum...ölüyorum. Bu evden artık yaşamak için değil hatta uzakta ölmek için bile kaçamayacağım. Yine bahar olacak, yine çiçekler açacak, dünya bir dakika bile tevakkuf etmeden güneşin etrafında dönecek. Bir şey eksilmeyecek, sade ben yarın doğan güneşe gözlerimi açamayacağım."

Şadanın, ölmüş dayısının sesini duymadan önce dünyadan duyduğu son ses başucunda duran abisi Necdet'in hıçkırıkları ve annesinin tek kelimelik acı feryadı oluyor:

"Başucumda müthiş bir feryat var. Necdet hıçkırıyor. Annem 'Gitti' diye bağıyor."

Kaynaklar:

Suat Derviş, "Kara Kitap" (İstanbul, İthaki Yayınları, 2014)

İlknur Demirci

Ankara Mahpusu; adından dolayı bir Ankara romanı gibi algılansa da, mekan olarak kendisine İstanbul' un kenar mahallelerinin, yıkılmaya yüz tutmuş eski ahşap evlerini seçmiştir. Roman kahramanları bu eski mahallenin yoksul insanlarıdır. II. Dünya Savaşı öncesindeki İstanbul. Suat Derviş, aşkı için gözünü kırpmadan adam öldüren tıp fakültesi öğrencisi Vasfi' nin, uğruna 12 yıl hapis yattığı, karşılıksız ve takıntılı aşkını konu etmiş gibi görünse de, aslında dönemin İstanbul' unu, toplumun gerçeklerini gözler önüne sermiştir. Romanın ana kahramanı Vasfi, babasını küçük yaşta kaybetmiş, gündelikçilik yapan annesi ile birlikte yaşayan, toplumsal statüde üst sıralara çıkabilmek için tıp fakültesini bitirmeye çalışan, toy bir delikanlıdır. Yaşadığı yoksul semtte, her şeyi iffet konusu yapan mahallelinin dili elbet bir gün Vasfi' nin aşkı Zeynep' e uzanacaktır.

Roman, Vasfi' nin Ankara' da ki mahpusluk günlerini tamamladıktan sonra hür bir adam olarak İstanbul' a dönüşüyle başlıyor ve geri dönüşlerle ilerliyor. Bu geri dönüşlerle birlikte okur, Vasfi' nin hapisane günlerinden önce yaşadığı mahalleyi, Vasfi' nin zengin amcasını, mirasa konmak için amcasının ölümünü bekleyen yeğenini ve Vasfi' nin uğruna katil olduğu aşkı, romanın anti kahramanı Zeynep' i tanıyor. Mahallenin, sessiz ve tutucu kimliğiyle örtüşmeyen, şen kahkahalarıyla Vasfi' nin aklını başından alan Zeynep' i.

Hapisten çıkan Vasfi artık hürdür. Nerede isterse karnını doyurur, nerede isterse uyuyabilirdi. Ama işsiz güçsüz aç ve yorgun Vasfi gerçekten hür müydü yoksa engelleyemediği güçlüklerin ve çaresizliğin mahpusu muydu? Gerçek mahpusluk ellerine kelepçelerin geçirildiği an mıydı? Yoksa hapisane kapısının önünde çözülmez sandığı kanatlarının çözüldüğü an mı? Eğer hürriyet, insanlık vekarını kaybetmemek için lazım gelen şeylerin hepsini vermezse ona hürriyet denilebilir miydi?

Yazar, hapisten çıktıktan sonra iş bulamayan Vasfi' nin hayata tutunma çabasını, hürriyet penceresinden bakarak anlatıyor okuyucuya. Daha önce hiç tanımadığı bir hayatın ortasında kalıyor Vasfi. Köprü altında yaşayan, garlarda sabahlayan, toplumun dışına itilmiş insanların ayakta kalma mücadelesinin tam ortasında. Toplumun kanayan yarısından biri haline geliyor.

Vasfi, bu çaresiz döneminde tanıştığı bir kadınla hayat mücadelesini sürdürüyor kentin ortasında. Romanın bu bölümünü yazar Erendiz Atasü şu sözlerle ve de ne güzel anlatmaktadır, Varlık Dergisi Nisan/2014 sayısında. "Şehir dost değildir artık. Başa ne bela getireceği belirsiz bir muammadır; ama kadınla erkek mücadeleye hazırdır. Suat Derviş gene toplumsal gerçekçi çizgide sürüp giden romanına incelikli bir toplumcu gerçekçi müdahalede bulunmuştur" demektedir.

Açlık, fedakarlık, merhamet, hürriyet kavramlarının detaylı incelendiği romanda, Suat Derviş kişilik üzerinde toplumsal etkilerin ve bilinçaltının ne kadar etkili olduğunu gözler önüne sermiş ve roman kahramanının ıstıraplı bir aşk ilişkisi sonucunda benliğini bulup, bir noktadan sonra onun sosyalist bilince dönüşmesini sağlayarak toplumcu gerçekçi romanın sularında dolaşmıştır.

Hayatı boyunca yalnız kalmayı göze alarak fikirlerinden taviz vermeyen Suat Derviş, yazdıkları ve söyledikleriyle basın ve edebiyat tarihinde önemli bir kişilik olmuştur. Gerçek adı, Hatice Saadet Baraner olan Suat Derviş' in gazeteci ve edebiyatçı kimliğini birbirinden ayırmak mümkün değildir. 1905 ve 1972 yılları arasında yaşamış, ötekileştirilmiş bir kadın yazar, Suat Derviş. Hem siyasi, hem kadın kimliğinden ötürü uzun yıllar tozlu rafların arasında bırakılarak unutturulmaya çalışılmıştır. Bazı insanlar kişinin hayat çizgisini belirlemede önemli rol oynuyor. Eğer, komşusu Nazım Hikmet, onun "Hezeyan" adlı şiirini, Suat Derviş henüz on dört yaşında iken ondan habersiz olarak bir dergiye göndermeseydi, bugün bizler Suat Derviş' in sadece yazar kimliğinden değil onun düşünsel dünyasından da haberdar olamayacaktık belki de. Kim bilir?

Bir aykırı kadın. Karşı çıkan, karşı duran bir yazar olan Suat Derviş, edebiyata bakışını, "Edebiyat, sosyal hayatı hususi bir tarzda aksettirme sanatı olarak kabul edildiği zaman doğruya en yakın tarifi bulur." Şeklinde tanımlamaktadır.

1920' li yıllarda İkdam gazetesinde kadın sayfası hazırlayan Derviş, ülkenin basın tarihinde hazırlanmış ilk kadın sayfasına da böylelikle imzasını atmıştır. Berlin' e felsefe eğitimi almak için giden yazar, Hitler' in iktidara gelmesiyle birlikte Almanya' yı terk eder. 1930' ların sonunda gazetelerde tefrikaları yayımlanmaya başlar. Suat Derviş öyle güçlü bir kadındır ki 1940-1941 yılları arasında, ülkenin önde gelen yazarları, Sabahattin Ali, Abidin Dino, Orhan Kemal ve Attila İlhan' ı bir araya getirmeyi başarıp Yeni Edebiyat dergisini kurar ve bu dergide "Toplumcu Gerçekçi" romanlar üzerine yazılar yazarak kamuoyunu aydınlatmayı ve genç yazarlara fırsatlar sunmayı ilke edinir. Fakat eleştirmenler tarafından, Suat Derviş' in kendi eserlerinin "Toplumcu Gerçekçi" mi "Toplumsal Gerçekçi" mi olduğu hakkında çeşitli fikirler ileri sürülmüştür. Yazar hakkında uzun yıllar araştırmalarını sürdüren Çimen Günay hazırladığı Yüksek Lisans tezinde (<http://www.thesis.bilkent.edu.tr/0001683.pdf>), "Suat Derviş'i, kendisine yakıştırılan tüm sıfatları bir an olsun unutarak yeniden okumak bugün artık bir zorunluluktur; böyle yapıldığında, bir yazar olarak özgürlüğünü her şeyden daha değerli sayan Derviş'in romanlarının, hiçbir akımın/ideolojinin bir "ürünü" olarak değerlendirilemeyeceğini göstermek mümkün olacaktır. Yazarın yapıtları arasında, toplumcu gerçekçiliğin öngördüğü özelliklere sahip olan veya kadınların sorunlarına değinen romanlar bulunmaktadır; ancak, Derviş'i ne tam anlamıyla "feminist" ne de "toplumcu gerçekçi" bir romancı olarak adlandırmak mümkün değildir. Yazarın siyasal kimliğine, görüşlerine veya yaşam biçimine takılıp kalmayan, bütün bunların Derviş'in yapıtlarını ne şekilde etkilediğini incelemeyi amaçlayan metin merkezli bir "yakın okuma", Suat Derviş'in aslında hem "toplumcu gerçekçiliğin" hem de "feminizmin" imkânsızlıklarının farkına varmış bir yazar olduğunu ortaya çıkartacaktır." demektedir.

1944 yılında, TKP Genel Sekreteri olan eşi Reşat Fuat Baraner ile birlikte tutuklanan ve sekiz ay cezaevinde kalan yazar, daha sonra tekrar Avrupa'ya dönmüştür. Başta Fransa olmak üzere bazı Avrupa ülkelerinde roman, hikaye ve makaleleri yayımlanan Suat Derviş, Ankara Mahpusu romanını kendisi Fransızca'ya çevirmiş ve roman Avrupa'da oldukça ilgi görmüş ve daha sonra Almanca, Rusça ve Bulgarca'ya da çevrilmiştir. Ankara Mahpusu, Fransızca yayımlanan ilk Türk romanı olma özelliğini taşımaktadır.

Yine Çimen Günay, Varlık Dergisi Nisan 2014 sayısında şöyle demektedir Suat Derviş için. "Yazar, 1930'ların ikinci yarısında kısa bir dönem süresince siyasi propaganda yapan romanlar yazdıysa da çok geçmeden bu anlayışı terk etmiş ve edebiyatı reelpolitığe müdahale etmeye çalışan bir araca çevirmekten kaçınan bir tavır sergilemiştir. 1920'lerden 1960'lara Suat Derviş'in yapıtlarını bir araya getiren ortak paydanın en önemli ögesi, tüm enerjisini okuru politik olarak dönüştürmeye adanmış bir toplumcu gerçekçilikten ziyade, yazarın gazeteci kimliği nedeniyle daha da belirginleşen, Türkiye'nin gerçeklerine dokunan eleştirel bir edebiyat yapma isteğidir." Demektedir.

Yararlanılan Kaynaklar:

Varlık Dergisi Nisan/2014 Sayısı

Erendiz Atasü'nün "Suat Derviş'te Tutku ve Siyasal Bilinç 'Fosforlu Cevriye ve Ankara Mahpusu' Romanları Üstüne Bir İnceleme" adlı yazısı ile,

Çimen Günay'ın "Edebiyat Hayatı ve Muhayyile: Suat Derviş'in Edebiyat Anlayışı" adlı yazısı.

Çimen Günay Yüksek Lisans Tezi (<http://www.thesis.bilkent.edu.tr/0001683.pdf>)

Hayeller Pazarı

Büşra Canbaz

Sabahın erken saatinde uyandı. Geçen yaz abisinin düğününde aldığı ve bir kez giydiği takım elbiselerini giydi. Eline geçen parfümü alıp sıktı üstüne. Saçlarını bir kez daha tarayıp jöleledikten sonra aynada son kez baktı kendine. Papyonunu düzeltip ayakkabılarını giydi. Uzun zamandan beri giymediğinden olsa gerek üstü baya toz olmuştu. Islak mendille sildikten sonra merdivenleri üçer beşer indi. Komşu teyzesinin yanağını sıkıp “Bana şans dile tontonum! dedi. Kadıncağız şaşkın gözlerle “Deli oğlan, yine nereye?” dediyse de sesini duyuramadı. Bir sabah için fazla mutluydu. Caddede bir taksiyi çevirip “Kapalı pazara lütfen” dedi. Oldukça kibar, oldukça bakımlı, oldukça güleçti. Yol boyunca dışarıyı seyredip güvercin kanadı gibi çarpan yüreğini dinledi. “Buyrun...” diye ses geldi şoför koltuğundan. Parayı uzattı ve üstü kalsın diyerek hızlıca indi taksiden. Pazara doğru hızlı adımlarla ilerlerken uzunca süredir görmediği bir arkadaşını gördü ve duraksadı. “Ne o oğlum, kız istemeye gidiyorsun da bizim mi haberimiz yok?” dedi. Gülümsedi sadece “hadi oğlum tutma beni acelem var...” deyip ayrıldı yanından. Gözleri dışarıdaki güneşe alıştığından kapalı pazardan içeri girince kapkaranlık hissetti. Her şey karanlık ve soğuk. Biraz zaman sonra gözleri o karanlığa da alıştı. Şöyle güzel bir yer aradı gözleriyle. Sağ tarafında kıyafet satılan tezgâhlar sol tarafında yiyecek, meyve, sebze tezgâhları vardı. Orta kısımda antika malzemeleri satan tezgâhı gördükten sonra o tarafa yöneldi. Antika eşyalar satan amcaya selam verdikten sonra “ Eğer işinize engel olmayacaksam burada bekleyebilir miyim?” diye sordu. Amca bu durumdan bir şey anlayamamış olsa ki şaşkın bir ifadeyi tüm mimiklerine oturtarak “Tabii...” dedi.

Kırık bir iskemle çekti kendine doğru ve oturdu üstüne. Yüzü hala gülüyor, içinde tarifi zor bir his hala yer ediyordu. Dışarıdan gözükünce gayet de iş çantası gibi duran kenarına pilot kalem iliştilmiş deri kaplamalı siyah el çantasını kucağına açtı. Birkaç kâğıt ve renkli kalemler çıkarttıktan sonra bir şeyler yazmaya başladı. “Satıyorum! Hayallerimin bir kısmını satın almak isterseniz eğer, lütfen bu numarayı arayınız. 053*****”

Kâğıdı iskemleye bıraktıktan sonra pazarı gezen insanların bu ilanı görmeleri için iyi dileklerini de bıraktı bu iskemleye. Antikacı amcaya “hayırlı işler...” dedikten sonra dışarı attı kendini. Ağır adımlarla deniz kenarına doğru yürümeye başladı. Telefonu her zaman sessizde olmasına rağmen bugün sesini sonuna kadar açtı ve ceketinin sol cebine koydu. Biraz daha yürüdükten sonra bir banka oturdu. Takım elbiseleriyle bir banka bu kadar ait olabilirdi. Gelen baktı giden baktı. Denizin üstünde uçan martı bile garipsedi duruşunu. “Yaşamak ciddi bir iştir...” diye fısıldadı martılara. “İyisi mi siz de simidi bırakın artık...” Martılara halini anlatırken bir zil sesi duydu cebine gitti eli. Çalan telefonun kendisinin olmadığını fark etti.

Ardından maviye doğru yolculuk yaparken zihninde hayallerini düşündü. Hepsi bir elin beş parmağı gibiydi. Birinden vazgeçse diğeri sarılıyordu paçalarına. Birinin yüzü gülse diğerrinin boynu bükük kalıyordu. İç sesi konuşmaya başladı birden...

“Zaten hep böyle bir insandın sen. Korkak ve acemi. Neymiş hayallerini satacakmış. Hayalleri olanın hesabı olmaz ki. Yaşar ve umut eder. Sanırsın dünyayı kurtarmalık hayallerin var. Koskoca deniz içinde su ne kadarsa hayallerin onun içindeki kum kadar zaten. Onun hangisinden, niye vazgeçiyorsun?”

- “Yorgunum diyorum sana anlamıyor musun? Bir hayali daha düşünemeyecek kadar yorgun. Onu gerçekleştirecek inancı büyütemeyecek kadar güçsüz.”

“Asıl sana öyle geliyor. Buna inanmak kolayına geliyor çünkü. İçinde ben güçlüyüm nidaları dolaşırken hayata karşı en büyük mızımcı sensin. Denemededen bunu nasıl bilebilirsin? Üstelik yolun daha böyle başındayken. Deneyeceksin! Bazen olmayacak ama vazgeçmeyeceksin. Vazgeçersen eğer işte o zaman kaybedersin. Tanrı’sına uzun zaman sonra ulaşan İbrahim’i düşün! Yıldızlara inandı ve bir Tanrı’sının kaybolmayacağına inandığı için aya inanmayı denedi. Ay parlaklığını kaybetti yerini güneşe bıraktı. Bu sefer güneşe inandı ama en sonunda kendi Tanrı’sını buldu. İnanma gücünü kaybetmediği için Tanrı’sını buldu. Aramaya devam ettiği için... Ve sen şimdi yolun en başında ben hayallerimi satıyorum diyorsun. Bu kendine yaptığın en büyük haksızlık. Şimdi yaşayacaksın bu hayatı, yenilgilerini de zaferlerini de bir annenin evladını büyüttüğü gibi büyüteceksin. Bu arada yaşamayı da fazla ciddiye alma. Bugün varsan yarın yoksun. Acizliğini hisset!”

İç ses konuştuğu o daha da çok düşündü. Denizin içindeki kum tanesi olduğunu kabullenmesi biraz zor oldu. Önünden geçen kediye baktı merhametle, daldaki kuşa ilişti gözleri el uzatıp kanat olmak istedi ona. Bankta oturmaya öylece devam etti. Bu sefer çalan telefon kendi telefonuydu. Ekranda bilmediği bir numara...

-Alo?

- Ben iskemleye bıraktığınız ilan için aramıştım...

-Vazgeçtik abicim. İptal oldu o ilan.

-Ben de tam onun için aramıştım. Bizim buralarda güzel hayallere alıcı çıkmaz. Boşuna umut etme diye. İyisi mi kendi hayallerinin alıcısı sen ol.

-Eyvallah abi. İyi günler...

Kaldı hayalleriyle baş başa. “Nerde kalmıştık...” dedi.

Yıldızlara inancımı yitirdim sıra ayda mıydı?

Cüneyt Aras

Yasak Meyve

Şiir

İlk aşk ateşine
Ansızın yakalanmış Adem.
Sinsi bir yılan,
Önce Havva'yı kandırmış
Sonra'da Adem'i.
Aşkın masum kurbanı
Kırmızıya meyletmiş,
Yasak meyveyi keşfetmiş,
Sahiplenmek istemiş,
Kovdurmuş cennetten kendini.
Pişman olmuş yalvarıp yakarmış.
Tanrı cennetin yerine
Yeni bir dünya yaratmış,
Sonra, Adem ile Havva'yı içine bırakmış.
Dünya'ya inince iki insan
Aşk ateşi devam etmiş yanmaya,
Nice canlar yakmaya,
Bütün dünyaya yayılmaya.
İnsanoğlu yasak nedir unutmuş zamanla,
Günden güne karanlığa gömülmüş yavaşça,
İhtiras ve hırs perdesi,
Önce gözlerini köreltmış, sonra da yüreklerini.
Adem'in ilk yasak meyvesi,
Masum kalmış karanlıklar içinde,
Yapılan en büyük kötülükler listesinde.
Ve insan; doymamış kötülüğe her seferinde,
Kopartmış göbek bağınyı hayattan,
Umut beklemiş zifiri bir karanlıktan,
Kendi yarattığı o dünyevi yasak meyvesinden...

Terkedilmiş Bir Hikaye

Elif Kaymazlı

Şarkı söyleyen bir adamın sesinde kayboldum ben. Notaları yok, sesi var yalnızca; binlerce küçük titreyiş. Bir hikâyenin içine atılmış olduğum zamandan gelen bir haykırış gibi. Başka bir zamandayım, anlatamadığım. Sanki gecenin kendisi, havanın boşluğu, kanatları koparılmış bir rüzgârım. Kendimi penceresiz bir duvar gibi hissediyorum. O duvara kafamı dayıyorum hatta içindeki düşünceler duvara bir bir resimler çiziyor. Gözlerimi, yeryüzünün ucuna konmuş bir deniz feneri gibi resmediyor. Kalabalık bir sokak gibi içim, kendimi arıyorum. Zamanın dışında gibiyim. Kalabalığın içinde neyin sesi olduğu anlaşılamayan bir ses uğulduyor.

Rüzgâr kulaklarıma uzaklardan yapayalnız bir nota bırakıyor. İçimdeki zaman o kadar gürültülü ki, o yalnız notanın karanlığını yırtıp bana nasıl geldiğine şaşırıyorum. Öteki gürültülerden daha insansal bir hali var. Sanki zamanın ta kendisi gibi; ben ise çırılçıplak bir eskimiş an... Bir el uzanıp yalnızlığımı kıyafetler giydiriyor.

Güneş kadehimdeki şarap kızılığında, içiyorum. Şairin dediği gibi, “ beni böyle güzel havalar mahvetti.”

Gökyüzünün tavanına baktığımda imgeler görüyorum. Sanki bana bir şeyler anlatmaya çalışıyor. Sonra gözlerimin derinliğinde başka bir imgeyle karşılaşıyorum. Bu bir dut ağacının gölgesi... Belki de bu dut ağacı, şu gökyüzü bir aldanıştan başka hiçbir şey değil.

Düşüncelerim bir cinin heybesindeki umutlar gibi ama heybeyi açınca solmuş yapraklarla karşılaşıyorum. Bir eylül şarkısını andırıyor. Bu şarkıyı anlatmak istiyorum, ama anlatamıyorum. Benim gibi yalnız bırakılmış sözcüklerle bir hikâye yazıyor birisi; onları çoğaltıp, giydiriyor. “Beni de çoğalt” diyorum sessizce. Duymuyor. “Bir cesetten farkı yok yazdıklarımın” diyor. Yalnızca bir sözcük bile olsa, duygularımın ağını yırtıp çıksa istiyorum.

Şarkı söyleyen adam hala devam ediyor. Yüreğim titriyor. "Aman tanrım" diyor içim.

Evimden ayrıldım

Hayatım, hüzünlü hayatım

Sebepsiz yere sürünüp gidiyorum

Güneşimden ayrıldım

Mavi denizimden ayrıldım

Hatıraları canlanıyor

Parmak uçlarımla dokunuyorum, gözlerimin kenarındaki hikâyemin çizgilerine; bu şarkıyla birlikte yanaklarımdan bir şeyler süzülüyor. Sanki hayatım bu şarkının özü gibi. Beni yazan, nasıl bir yükseklığe koydu ki seni, ulaşamıyorum. Zaman geçmişin giysilerini giysin senin ellerini bulsun bana uzatsın istiyorum. Ellerim içimin boşluğundaki yalnızlığıma çoğaltıyor.

Ben oysa yazarın yazdığı terkedilmiş bir hikâyeye kahramanıyım. Sırf bu yüzden varoluşumu bir türlü kavrayamıyorum. Güçsüz, yapayalnız sözcükten başka bir şey değilim. Güçsüz olan beni çoğaltmaktan çok terk ediyor. Oysa beni yazan eller, benden daha güçsüz olduğunun bilincinde değil.

Birini sevmek, kendini veriş, körlük ister. Sevmeye nedenler arasan da bulamazsın. Düşünmeye kalkarsan o uçurumdan kendini atamazsın çünkü sevmek bir nevi uçurum gibidir. Tutkularla dolu bir uçurum... Sen o uçurumdan beni attın ve arkamdan gülmeye başladın.

"Yoo gülmedim"

"Sesli olarak güldün" demedim, "kelime kelime güldün, harf harf acıttın canımı. Sonra acı çekmemi izledin. Verdiğin gibi de aldın sevdiğimi benden"

"Almadım, sen yapamadın"

"Yapabilirdim ama bir umut izi koymadın içime"

"Belki de umutları göremeyecek kadar körleşmiştin"

"Gösterseydin içimi, tutardım bir ucundan. Şimdi ölü tutkularıyla yaşıyorum"

"Yaşadığını sanıyorsun"

"Yazık! Bana neler yaptığını göremeyecek kadar körsün"

"Başına gelenleri hak ettin sen. Ruhsal sağlamlık içinde oluşun canımı sıktı"

"Şimdi de öldürecek misin beni? Unutma ki, ölümler yüce laflar söylemiş o kadar çok kahraman var ki... Belki de sen yazmayacaksın benim söylediklerimi"

"Ölüm ayrıcalıklı bir durum, bir yüceliktir"

Gülerek, "Evet, sevdiğimi öldürdüğünde o yüceliğini gördüm. Nasıl yaptın? Acımadan bir kalemle nasıl üstünü çizdin?"

"Benim duygularımın olmadığını mı düşünüyorsun? O ana gelişimi her düşündüğümde içim titredi, hatta ağladım.

"Yani sen ağlayabiliyorsun öyle mi?"

"Ben bir insanım. İnsan olmanın gerektirdiği duyguları hissetmem neden tuhafına gitti?"

"Sen bir yazar olarak, bir gözyaşının hikâyesine tanıklık ettin mi?"

"Bu hikâyemde yürümeyen bir şeyler vardı. Belki de yolumu kaybetmiştim. Oysa elimden gelen her şeyi yapmıştım."

"Anlatsana bana yapmaya çalıştığın neydi?"

"Bir yazar kahramanına her şeyi anlatmaz sadece yazar. Onunla ilk öpüştüğün günü hatırlıyor musun?"

"Hatırlıyorum. Boğucu bir sıcağın ardından tenime değen yağmur damlaları gibiydi. Bir zamanlar yokmuşum ve onunla varlığıyla var olmuş gibi hissetmiştim.

Bedenimin coğrafyasını keşfeden bir kâşif edasıyla geziniyordu limanlarımda. Hiçlikten çıkıp bir ben olmuşum. Hayatımda ilk defa bir zafer kazanmış gibiydim. Şimdi aklımı tarumar eden gülüşlerine asıyorum bir bir kendimi. Nasıl unuturum onu "seni seviyorum" deyişini, öpüşünü, bir çiçeği koklar gibi koklayışını, beni alıp bulutlara götüren sevişini, sevişini,sevişini...

"Benim düşündüğüm gibi düşünmüyorsun sen. Kılını bile kıpırdatmadan kelimelerin senin çevrende bir çiçek bahçesi düzenlemesini istiyorsun"

“Ben bu kadarını istemedim hiçbir zaman. Sadece güzel duygular hissederken, güzel de bir şeyler olsun istedim”

“Sen bir eylemcisin. Söylediklerime inanmıyor gibisin”

“Sana inanacak olsam, her şeyi beni düşündüğün için yaptığını kabul etmem gerekir. Bana vermiş olduğun, hem de bir hiç için vermiş olduğun bir hayat karşısında şaşırılmış durumdayım.”

“Bir tiyatro oyuncusu gibi rolüne kendini koy verdin. Kendini unuttun. Sahnenin sadece bu yanındaydın, ötesinde yoktun ki sen. Dibini göremediğin kara deliğe düşmek üzereydin, oradan kurtardım seni”

“Şimdi ne oldu? Geçmişe takılıp kaldım. Orada yaşamak, burada yaşamaktan daha mutlu ediyor beni. Gözlerimi kapatıp hala o anda yaşadığımı düşünmeye çalışıyorum.”

“Yüzün neden karanlık ve soğuk? Ölü birisi gibi bakıyorsun”

“Kederli mi buldun yüzümü? O yüzü bu hale getiren, gölgeleyen, şekil veren sensin. Sen beni öldürmüyorsun ben seni terk ediyorum. Hiçbir yaşama nedeni bırakmadın bana. Denediğim bütün nedenlerimi aldın. En şiddetli korkuların içine attın beni. Umutlarımı da sevdiğimle beraber öldürdün. Beni de öldüreceğini söylüyorsun. Bil ki korkmuyorum senden. Yaşayan her insan mutlaka kaybetmeyi tadacaktır. Sen de beni kaybederek tadacaksın. Oysa ben öldükten sonra da yaşayacağım. Beni yırtıp atsan bile. Mutlaka hikâyelerinin birinden bakacağım sana. William Golding’ın kahramanı Jocelin dediği gibi, “Tüm sevgilerin iyi olduğu bir hayat tarzı olmalı, bir sevginin diğerini alt etmeye çalışmadığı, aksine diğerinin gücüne güç kattığı bir hayat tarzı olmalı”

Bir insan kendisiyle konuşarak yüreğindeki acıları iyileştirebilir.

Son defa Enrico Macias’ın “J’ai Quitte Mon Pays” şarkısını dinlemek istiyorum.

Açar mısın?

**M.
ÖYKÜ
R. O.**

Ömer Kaya
Yüksüz
Mikro Öykü

Her şeyini bırakıp geldiğini bilirdim. Sordum bir gün: "Nelerden vazgeçtin?"
"Hatırlamıyorum..." dedi. "Hatırlasaydım, gökyüzünü böyle göremezdim."

Hilal Dursun

Aynasız Vakitlerin İlk Sabahı

Sabah saat çalmadan açtı gözlerini güne. Hep böyle olurdu zaten. Ne zaman birazcık daha uyumak istese, normalde uyanması gereken saatten daha da erken uyanırdı. Kedisi Boyoz, cenin şeklinde yatarken yarattığı o kocaman boşluğa gırlayarak kıvrıldı. Son zamanlarda onun tüylerini okşamak da yeteri kadar huzur vermiyordu.

Korkuyordu, kendinden bir hayli korkuyordu. Bir gün, sabah kalktığında yüzünü yıkadıktan birkaç saniye sonra, aynada ıslanmış suretine bakarken "hey, bu da kim?" diyecek miydi, bilmiyordu. Bu belirsizlik aniden yerinden kalkıp banyoya doğru yönelmesine sebebiyet verdi. Yüzünü yıkadı, kendine uzun uzun baktı ve kararlı bir şekilde aynayı olduğu yerden söktü. Böylesi daha iyiydi. Derzleri sararmış ve beyaz olduğu iddia edilen soğuk fayanslar dizisi, yüzü olduğu iddia edilen et parçasından çok daha yağ tutulurdu. Artık endişe etmesine gerek kalmamıştı, içi ferahladı. Banyonun ışığını usulca kapatırken alarmin sesi kulaklarını tirmaladı. Öyle ya, zaman akmasını en istemediğimiz zamanlarda oldukça hızlı akardı. Vakıt geldi, diye fısıldadı kendine, ayrılık vakti geldi. İşte tam da bu sabah, evli olarak uyandığı son sabah olacaktı.

Aynur Türk Karşı Yola Geçemeyen Kedi

Gecenin rengi, ana yoldan ayrılmış ıssız toprak yolun sağ tarafına park etmiş arabanın sönmüş farlarına ışık tutuyor. Yasak zamanı yaşadktan sonra bütün kuralları çiğneye çiğneye, evime doğru gelirken, son kırmızı ışığı beklemeden geçince, sağ ön tekerleğime kan bulaştı. O akşam ve bütün akşamlarda bedeni kaybolan kopyamla 12 saliselik bir fark var aramızda.

Türk Edebiyatının Gamlı Prensesi; Tezer Özlü

Nur Yüksel Öztürk

Hayatı boyunca burjuvalığı ve kimliğiyle hesaplaşan bir yazar düşünün. Evet, aklımıza gelen ilk isim tabii ki Tezer Özlü. Bir fikre, nesneye veya birine ait olma fikrini hep reddetti. Her dönem merak edilen, hayatı ve eserleri ilgi odağı olan biri oldu. Türk edebiyatının gamlı prensesinin hayatına ve onun "Yaşamın Ucuna Yolculuk" kitabına misafir olmaya davetliyiz...

Özlü, 1942'de Simav'da öğretmen anne babanın üçüncü çocuğu olarak dünyaya gelir. Ailesinin işi gereği Simav, Ödemiş ve Gerede'de büyüdü. Ve yaşamını şu cümlelere sığdırabildi;

"Dört bin nüfuslu bir Anadolu kasabasında dünyaya bakmayı öğrendim. Altı yaşındaydım. Dünyanın sonsuz büyüklüğünü hissettim ve gitmem, çok uzaklara gitmem gerektiğine inandım..."

Dünyaya bakmayı öğrendikten sonra "hiçbir yere bağlı olmamak" fikrini keşfetti ve yaşamı bir tür "gitmek" ile anlam kazandı. Trenleri de gidebilmenin ve özgürlüğün simgesi olarak kabul etmişti.

1964'te Paris'te tanıştığı tiyatro sanatçısı Güner Sümer'le evlenerek Ankara'ya taşınır ve AST (Ankara Sanat Tiyatrosu) için çeviriler yapar. Özlü okurla yazar arasındaki o çizgiyi kaldıran önemli yazarlarımızdandır. Okurun kendisine soru sormasını sağlar. Hem böylece okurun yazıyı benimsemesine hem de yazı da kendilerini bulmalarını sağlar. En büyük korkusu olan "ölüm" eserlerinin kaçınılmaz konusudur. Ölümün kendisini bir gölge gibi izlediğini her defasında okuyucusuna ileten yazar, yalın cümleleri sayesinde okurunu başka bir evrene taşır.

"Ölüm düşüncesi izliyor beni. Gece gündüz kendimi öldürmeyi düşünüyorum. Bunun belli bir nedeni yok. Yaşansa da olur, yaşanmasa da. Bir kaygı yalnız. Beni, kendimi öldürmeyi denemeye iten bir kaygı."

1967-1972 yılları arasındaki periyot onun için "psikolojik tedavi ve rehabilitasyon" süreci olarak anlam kazanır. Manik-depresif tanısıyla tedaviye alındı. Hastalığı nedeniyle birkaç kere intihar girişiminde bulundu. O günlerini ise şu cümlesiyle anlatıyor;

"Sizin düzeninizle, akıl anlayışınızla, namus anlayışınızla, başarı anlayışınızla hiç bağdaşan yanımda yok. Aranızda dolaşmak için giyiniyorum. Hem de iyi giyiniyorum. İyi giyinene iyi yer verdiğiniz için."

Sümer'den boşandıktan sonra İstanbul'a döner ve 1968'de sinemacı Erden Kıral'la evlenir. Çiftin 1973'te Deniz isminde bir kızları olur. Özlü kızının "Şimdiye kadar bir şey kazandın mı? " sorusuna "Seni ve yazdığım üç kitabı, bir de İsviçre pasaportu" der. Kıral ile boşanan yazar bir buçuk yıllığına Berlin'e gider. Burada tanıştığı fotoğraf sanatçısı Hans Peter Marti'yle 1984'te Zürih'te evlenir. Her defasında onu aşka iten en büyük etken "yalnızlığı"ydı. Kocasını evden birkaç parça eşya almak için yanından ayrılırken Özlü'nün son sözleri "Beni yalnız bırakma"ydı. Ünlü yazar göğüs kanseri yüzünden 18 Şubat 1986'da Zürih'te hayata gözlerini yumdu. Ve en acısı da yalnızdı.

"Bir İntiharın İzinde" Belki de "Yaşamın Ucuna Yolculuk"

Tezer Özlü'nün 1983'te "Bir İntiharın İzinde" adıyla Almanya'da basılan, sonrasında yazarın isteğiyle "Yaşamın Ucuna Yolculuk" adıyla dilimize aktarılan kitabı birçok kişi tarafından "kütüphanemizin Kremlin Yıldızı" olarak anılır.

Doğum gününde, kendisiyle aynı gün doğmuş olan Pavese'ye doğru yolculuğa çıkar. İşte yaşamın ucuna yolculuğu tam da burada başlamaktadır. Franz Kafka'ya ve Italo Svevo'ya da uğrar. Yaşanılan her anın ağırlığının geçmişi güçlendirdiğini burada bir kez daha anlıyor.

Yalnızlığın her evresinden söz ederken içinde ki ağırları ve yansımaların işlendiği nadide bir eser olarak kalbimize bir dokunuştan fazlasını bırakır. Herkesi yalnızlığıyla kucaklayan yazarımızın biraz buruk ve kırık anlatımlı o hikayesi karşılar bizi. Kendini bulmak için çıktığı yolculuğa bizi açık yürekliliğiyle davet eder. Tren vagonlarıyla ve tek başına kaldığı otel odalarıyla tüm benliğini ve yalnızlığını paylaştığını hissedebilirsiniz. Nitekim yolculuğuna çıkarken aslında yaşamın sonuna doğru yolculuk ettiği farkedilmektedir.

"Uykuda. Uykuyu ararken. Derin uykuların ötesinde bile zaman zaman düşünde sezinlemiyor mu insan birbaşınalığın çaresizliğini. Yollarda. Okurken. Pencereden caddelere bakarken. Giyinirken. Soyunurken. Herhangi bir kahvenin içinde oturan insanlara gelişigüzel bakarken. Hiçbir şey aramazken. Herhangi bir kahvede oturan insanları görmezken, başka olgular düşünürken... Yosun kokusunu yeniden duymaya çalışırken, arabalar dünyasında yaşadığını son anda algılamak, büyük bir bulvarın tüm kahvelerinde oturanlardan hiçbirini tanımazken, bir mağazadan gelişigüzel yiyecek seçerken, ya da bir satıcıdan herhangi bir malı isterken, aynı anda özlem ve yalnızlıkları düşünürken, gidenleri, gelenleri, bölünenleri, ölenleri, doğanları, büyüyenleri, yaşamak isteyenleri, yaşamak istemeyenleri özlerken, severken, sevilirken, sevişirken, hep yalnız değil miyiz."

Bir yazarın gerçek acılarını, varoluş sancılarını duyumsamak bu kitabın kaçınılmaz olgusu. Hepimiz payımıza düşen yalnızlığı sahipleniyoruz adeta. Derinliğinde yolumuzu kaybettiğimiz bir okyanus misali. Karşılıksız sevmenin, özgür olma fikrini bize açıkça hissettirir Özlü. Aslında bir noktada Özlü'nün bireyin iç dünyasına bakan edebiyat anlayışını öğreniyoruz. Yaşam ve ölüm arasındaki boşluğu bize anlatmayı başarıyla gerçekleştiriyor. Ve o satırları okuyoruz onun zihninden;

"Yaşamım boyunca içimi kemirttiniz. evlerinizle. okullarınızla. iş yerlerinizle. özel ya da resmi kuruluşlarınızla içimi kemirttiniz. ölmek istedim, dirilttiniz. yazı yazmak istedim, aç kalırsın, dediniz. aç kalmayı denedim, serum verdiniz. delirdim, kafama elektrik verdiniz. hiç aile olunmayacak bir insanla bir araya geldim, gene aile olduk. ben bütün bunların dışındayım. şimdi tek konuğu olduğum bu otelden ayrılırken, hangi otobüs ya da tren istasyonuna, hangi havaalanı ya da hangi limana doğru gideceğimi bilmediğim bu sabah, iyi, başarılı, düzenli bir insandan başka her şey olduğumu duyuyorum."

Her şeyin varolduğu noktada hiçbir şeyi arayan bir kadın Tezer Özlü. Bu yüzden Yaşamın Ucuna Yolculuk kitabını okuduğunuzda kalbiniz onun acısıyla sızlayacak. "Keşke" diyebilirsiniz, " Keşke onunla bir trende yaşamın ucuna yolculuk yapsaydım..." , "Birbirimizin yalnızlığında belki kendini daha az yalnız hissederdin." diye düşünebilirsiniz. Evet zamanı ve mekanları değiştiremeyiz ama onun zihnine misafir olabiliriz. Nasıl mı? Bir sayfa uzaklıkta... Kitabı elinize aldığınızda artık o boşluğu görmezden gelemeyecek ve Türk edebiyatının gamlı prensesinin şuan olduğu yerden bizi selamladığını hissedeceksiniz.

ÖLMEDEN, DOĞMADAN, UNUTMADAN

Beyza Büşra Erol

Unutmadım.. İleride bunların hiçbirini hatırlamayacaksın diyen herkesin sesinin tınısı hala kulağımda. Geçmiş zaman sancısını dindirmenin tek yolunu bir şeyin geçeceğine inanmak. Oysa dizlerimdeki kabul düştü çoktan, oysa izi bile kalmadı dizlerimde kan lekesinin, oysa eskisi gibi şimdi bütün koşmalarım.. Görünmeyen yerlerimde ki izlerin bedelini ödüyorum belli ki.. Belli ki kalbimin kabuğu düşmedi henüz.. Belli ki ben içimin derinliğinden dışımın karanlığına çıkamadım hala..

Aydınlık gecelere uyanıp karanlık sabahlara uyanıyorum bir süredir. Bir süredir bir emanet gibi ruhumda bedenim. Kendimin yabancı kendimin ihanetiyim sanki. Unutmanın mümkününü arıyorum. Yol devam ediyor ama ben olduğum yerde duruyorum. Bir şekilde bir prangası ömrümün, daha da geriye çekiyor beni her seferinde.. En çok hangi yaşımın pişmaniyim? Bilmiyorum. Hangi yaşımın ağlarında batırdım denizimi hatırlamıyorum. Sesler var zihnimin kirli sularında ve nefesler. Her nefeste nefessiz kalıyorum, her seste biraz daha ağlıyorum. Bu yol bir yere gider mi? Bilmiyorum. Koşuyorum. Ardıma baka baka, bu sefer atlattım diyebilmek için hem süratle ileriye hem de bir gözüm arkada koşuyorum. İnsanın kendi kendine emanet oluşu öyle tuhaf ki. Aynı beden de hem mümkünüm oldukça yaşıyorum yine aynı benden de hem mümkünü oldukça kolluyorum kendimi. Bir sesim yaşıyor alabilince yüksek sesle bir sesim olabildiğince kısık ama etkili bir sesle yavaşlatıyor beni. Ellerim kavramak istiyor bir kitabı, bir kalemi bir bardağı ve yine ellerim bırak onu diyor. Ayaklarım koşuyor hevesle her yola, sonra ayaklarım o yolda kanıyor durduk yere. Oysa çarpmadım da bir yere düşmedim de. Eski yaraların izi kalmamış yerlerinden süzülüyor kandamları. Gözyaşım o gün ki kadar içli akıyor ama hatırlatıyor için için nasıl aktığını geçmişte.

Bu yol benim fazla uzağa gidemiyorum. Sanki yol hep başladığım yere götürüyor beni sanki yol kendi içinde bükülüyor sanki zaman büküm atıyor sanki ben kendimden atıyorum her gece. Gülüşünü ait olduğu yerde bulamadı tırnaklarım bu yüzden kazımaktan korkmadı kendi içini. Ne çok iç vardı dehlizimde değil mi? Bu yüzden ölümlülerle yaşamının en kolay yolu içini acıtmak. İçi acıyan herkes tanıyor birbirini. Doğumdan ve ölümden vazgeçtim bugün, içimden atlayıp, içimi kazıp, içimi acıtıyorum her gün doğuyor ve belki de her gün yeniden ölüyorum.

Erman Şahin

Şiir Öldü

Şiir

Bağırıyordu bir adam
Şiir öldü şiir öldü diyordu
Sokakta delirmişçesine bir ses
Ordan oraya koşturuyordu

Pencereleri yumrukluyordu
Perdeleri ürkütüyordu
Cesedini istiyordu insandan
Tenlerinde son nefesini vermiş bütün şiirlerin.

Bağırıyordu bir adam sokakta delirmişçesine
Şehrin teri gölgesine deđiyordu
Yüzü takvimlere dönüktü
Kızgın ve küskündü sesi

Şiir öldü dedi bir adam
Kızgın ve küskün sesiyle
Cesedini istiyordu insandan
Tenlerinde son nefesini vermiş bütün şiirlerin.

Denizde Kaybolan İki Yönlü Benlik Beste Güven

Bir deniz kızı edasıyla, acemice ama bir o kadar da cesurca denizin bilinmez derinliklerine daldığım o an kelimeler vücut buluyor dalgaların kulağın pasını silen ezgisi içerisinde.

Yavaş yavaş suyun sonsuzluğuyla bütünleşip bırakıyorum kendimi girdaba. Bütün pişmanlıklarım, hatalarım, utançlarım eksiklerim bacaklarıma bağlanan ağırlık sanki, dibe çekiyor tüm bedenimi ve benliğimi. Bir yandan tamamen ıslanan saç diplerimin soğukluğu sarıyor tüm hücrelerimi. Sararan tüylerimin de ürpermesi ile dikenli bir balığa dönüşmeye başlamadan hemen önce yüzümü kaldırmayı başarıyorum her yerimi sarıp sarmalayıp girdabın içine sokan suya meydan okurcasına.

Yüzümü kaldırabildiğimde bacaklarımda hissettiğim o ağırlık yükünü hafifletiyor, onun yerini; suda ahenkle, zarif dansını eden saçlarım ve tüm görkemiyle sonsuz maviliklerin arasında süzülen güneşin parıltıları alıyor gözümü ve öpüyor yüzümden, beni derin suların soğğundan yukarı çekip almak istercesine. Tıpkı yönünü kaybetmiş bir kırlangıca uzatılmış bir pusula gibi.

Tuttuğum nefesimin son demlerine geldiğimde varoluşsal ikilemin sancısı ile boğuşurken buluyorum kendimi. Bir yanda oldukça karanlık, aldatıcı pürüzsüzlüğe sahip kumun altına özenle gömülmüş kötü yaşantılarla dibe çekilmek ile; sıcaklığı, ışığı ve ılıkça esen rüzgarın ruhu okşayan sesi ile bedenimi olduğu gibi ve tamamıyla yukarı iten güç arasında sıkışıp kalıyorum.

Oysa ne güzel olurdu maviliğe sırtını dayamış güneşin tadını çıkarabilsem, dibe batmadan ve değiştirmeye çabalamadığım -ben- ile, kabullenebildiğim tüm gerçekler ve sevmediğim tüm özelliklerim ile. Tüm bunlar aklıma Carl Rogers'ın sözlerini getiriyor. Diyor ki: “ Eğer izin verirsiniz insanlar da bir gün batımı kadar harika olabilir. Ben güneşin batışını izlerken kendi kendime şu sağ köşedeki turunculuğu azaltalım demiyorum. Gözlerimin önüne serileni hayranlıkla izlemekle yetiniyorum. “

Belki de kırlangıca uzatılan pusula bizim kendi içimizdeki şefkat dolu seste saklıdır. Tıpkı çok sevdiğimiz biri kötü bi durumdayken onun elinden tuttuğumuz, başını okşadığımız bir an, söylediğimiz anlayış dolu, yargıdan uzak sözler gibidir. Eksik olan tek şey belki de kendimize gösterdiğimiz -gösteremediğimiz-şefkattedir.

Servan Erinç

Yetiştir Redifli Gazel

Şiir

Senin güher lebinde nice mâhlar yetiştir
Sensiz bîmâr tenimde nice âhlar yetiştir

Menim sevdam bî-pâyân, mecrûh âşîğınım ben
Bakışınla sînemde hep silahlar yetiştir

Dîvânesiyim diye mücellâ ruhsârının
Gözümü âmâ eden sûzân 'nahl'lar yetiştir

Baid durma ey cân yâr, muzlim olur dört yanım
Kalbimi esir alan hâr dûzâhlar yetiştir

Nahvet gömleğini yırt, vuslâtın sesini öp
Yoksa hûrşide küsen zâr sabahlar yetiştir

Tavîl olur şeblerim, nefes almaz yıldızlar
Servan 'çün kırk yıl yas tutan dergâhlar yetiştir

Hande Çiğdemoğlu
ASLINDA İYİ KALPLİ KOCA DEV

“Azala azala biter miyiz?” diye düşündü. Karşıdan karşıya geçmek için adımını attığı caddenin ortasındaydı. Sanki karanlık bir büyü'nün kesif dumanı, nefesini tıkamış, acımasız iki el tarafından boğazı sıkılmıştı. Yolun ortasında öylece kala kaldı. Vücudundaki bütün kaslar adeta putlaşmıştı. En azından birkaç adım atıp, kaldırıma ulaşmak istedi. Ancak beyninden vücuduna hiçbir emir gitmiyordu. Parmaklarının ucundan akan enerjiden kalan son parçaları, ayakta durmak ve nefes almak için harcadı. Kendine yabancılaşmış, bedeni karşısında dehşete kapılmıştı. Yola adım attığında uzakta bir silüet olan otomobilin rengi, iyiden iyiye belirmişti. Yeşili tozlanmış bu arabadan gelen korna sesinden daha çığırtnan bir diğeri de sağ yanından geliyordu. Ama başını sola çevirirse ki bunu yapabileceğinden emin değildi, gücünün bitip yere yığılacağından korktu.

Korku hayatındaki en tanıdık duyguydu, bir şeylerin normal olmasına sevindi. Korku, onunla savaşılanları sevmeyen, saygıyla itaat edenleri ise koruyan, aslında iyi kalpli koca bir devdi. İnsan, onunla karşılaştığında, mutlaka bir şeyler yapmalıydı. Caymalı, fikir değiştirmeli, sinmeli, kabul etmeliydi ama asla onu yok saymamalıydı. Aksi, öfkelenmiş bir denizin dalgaları kadar yıkıcı olabilirdi.

Her şey bu kadar basitti. Korkarsın ve yapmazsın. Korkarsın ve yapmayacağını yaparsın. Böylece herkes mutlu olur. O adam da mutlu olacaktı. Yüzünde iki derin kuyu gibi duran siyah gözlerinin karanlığını gördüğünde karar vermişti buna. “Onu ben mutlu edeceğim.” diye kendi kendine söz verdiğinde, içinde kudretli bir girdap doğmuştu bile. Aşk! Bu kez de kurallara uyacaktı. Sözünü tutacaktı. Gitmeyecekti. Her uyuşmazlıkta azalan o pırıltıyı kaybetmeyecekti.

Şimdi ise sadece karşıdan karşıya geçmesi gerekiyordu. Ama kıpırdayamıyordu bile. Bir şeyler yapmalıydı. Çocukluğunu düşündü. Ne de olsa o iyi kalpli devle o zamanlarda tanışmıştı. Geceleri perdelerin oynaşmasından korktuğunda dua okur, okulda konuşanlar listesinde olmamak için sınıf başkanına en sevdiği silgisini verir, bisikletle yokuş aşağı gitmez, parkta demir basamaklara tırmanmaz, leblebi tozu yemez, terliyken su içmez, dondurmayı ısırılmaz, asla ve asla yaramazlık yapmazdı. Bunları istemediğinden değildi. Korku devini kızdırmamalıydı. Yoksa arkadaşları onu denize çağırduğunda koşa koşa giderdi, ama o zaman babası onu daha az severdi. Annesinin aldığı o fırfırlı elbiseleri giymişse ne olmuş, üzülmesi daha mı iyiydi? Ya kardeşinin suçlarını üstlenmesi? Onun ceza alıp o güzel yüzünün düşmemesi için yapamayacağı şey yoktu.

Öğretmenlerini gurur kırıklığına uğratma fikri ise en beteri idi. Ona güvenenleri sarsmak kadar büyük bir günah yoktu, bilirdi. O yüzden kırmızı kurdeleleri ilk önce hep o aldı, sınavlarda birinci sıraya oturdu. Babasının hayalleri vardı. "Benim kızım doktor olacak" dediğinde nasıl da boynundaki damarlar şişer, kaşları güvenle kalkardı. O da "Şarkılarımı kendime söylerim, babamın kaşları inmesin." dedi. Zaten başka seçeneği yoktu. Çünkü babası hayal kırıklığına uğradığında, dalları içine çekiliyor, vazgeçilmez gölgesi bir anda yok oluyordu. O gölgeden mahrum kalmayı göze alamazdı.

Doktor oldu. Hem de 22 yaşında. Sonrasında ise tıpta uzmanlık sınavındaki en yüksek puanı alması kaçınılmazdı. Kısa zamanda tanınan bir beyin cerrahı olacaktı. Bugünün çocuğu dünden belliydi. Herkes hırsına, azmine hayrandı. Oysa hayran olunacak şey, korku denen o iyi kalpli devin ta kendisiydi. Ve şarkılar... Onları uzun ameliyatlardan sonrası girdiği kaynar sulu banyoda, komşuların duymasından çekinerek, kısık sesle söyleyecekti.

Caddenin ortasında kıpırtısız ve bir taştan daha cansız duran bu şey, kalbi donakalmış bir kadından başkası değildi. Sağından gelen koyu yeşil otomobilin sürücüsü, yolunun açılmayacağını anlayınca frene bastı. Kolunu camdan dışarı çıkarıp öfkeli bir yumruk salladı. "Deli misin be kadın, çekil yolumdan!" Solundan gelen kamyonet ise son anda direksiyonunu kırmış, tozlu rüzgârını kadının saçlarında bırakıp yanından hızla geçmişti.

Kadın, omuzlarının ağırlaştığını hissetti. Üzerindeki pardösüsünün kırmızısı, ayağındaki çizmelerin topuğu, kolundaki saatin tik takları, beline inen saçlarının dalgası hatta dudağındaki boyanın pembesi bile yük gibiydi. Erimiş bir buz kalıbı gibi olduğu yere yığılması an meselesiydi. Biraz kıpırdamak, birkaç adım atmak için gereken gücü nereden bulacaktı? Gözlerini yummayı düşündü. Böylece ona yönelen sesleri daha iyi duyar, biraz daha korkabilirdi. O zaman hareket edebilirdi kim bilir? Dünyanın en ağır kapısını kapatır gibi, ölümüne bir güçle gözlerini yumdu. Kendi karanlığıyla zihni daha da bulanıklaştı. Nerede olduğunu, ne yaptığını unuttu. Anımsadığı şeyler ise yıldırım ışığıyla bir anlığına ortalığı aydınlatıyor, o kısacık anlarda ancak nefes alıyordu.

Çimenlerin ıslak kokusu geldi burnuna. Fıskiye'nin her tur sonunda çıkardığı tıırt sesi, yan masadaki bebeğin babası dil çıkardıkça attığı kahkahalar, ayak başparmağını yara yapan sandaletler, "Başka bir arzunuz var mı?" diyen garsonun şaşkınlık gözleri... Yazın başı, haftanın sonuydu. Bir elin parmağını geçmez sayıda buluşmuşlardı henüz. O gün, o dakika, yani fıskiye'nin 17. turu, bebeğin 4. coşkunun kahkahasında adam, kadının parmağını tutmuştu. Tutmak da sayılmazdı gerçi. Sağ elinin işaret parmağını, sol elinin küçük parmağına usulca değdirmişti. O sırada barınağa yaklaşan balıkçı teknesine gözlerini ayırmadan bakıyordu. Tekne yerine yerleşene kadar parmağını çekmedi adam. Neredeyse yetişkin sayılacak yaşlardı. Üstelik o zamana kadar birçok insanın tenini, kokusunu tatmışlardı. Bu çocuk ürkekliği gibi görünse de alabildiğine cüretkâr hareket, kadının hayatındaki deve, yepyeni bir güç, önünde diz çökülecek bir kudret verecekti. Kadın artık en çok o gün aşık olduğu adamı kaybetmekten korkuyordu.

Caddenin ortasında gözleri kapalı duran bu kadının aklından ne çocukluğu, ne ailesi, ne okulları, ne işi, ne arkadaşları geçiyordu. Sadece o adamla olan anılar vardı belleğinde. Üstelik bir ışık oyunu gibi dans edip duruyorlardı. Gözünü açmadı. Burnuna gelen egzoz ve toz kokularını da savuşturunca, nerede olduğunu unuttu zaten. Bedenine olmasa da belleğine hükmedebiliyor olduğunu umdu. Oysa sırasız, düzensiz, karmakarışık bir bombardımana yakalanmıştı. Yakınmadı. Nikâh memurunun basarak ucunu yırttığı gelinliği, birlikte yaptıkları ilk dalışta tüpündeki oksijenin bitmesi, çok içtiği o akşam, üzerine kustuğu beyaz gömleği, herkes uyurken öpüştükleri yolcu otobüsünde yediği ucuz kek, adamın ameliyat olduğu hastanedeki yangın, onu terk edeceğini sandığı ilk kavgaları ve nerdeyse tüm sevişmelerimizin başı, ortası ve sonu. Beyaz, gri, mavi, siyah çarşaf. Hepsi gözünün önünden, ruhunun içinden geçti. Hafıza insanın lanetidir. Bir gün bir yerlerde onulmaz bir suç işlemiş insanın sonu gelmez cezasıdır. Her şeyi ama her şeyi görüntüsüyle, kokusuyla, duygusuyla hatırlayanlar şanssızdır. Çünkü bazen unutmak ferahlatır, temizler, yeniler. Kadın alabildiğine yüklü ve yorgundu. Çünkü her şeyi hatırlıyordu.

Oysa unutmak isterdi. Mesela daha bu sabah yol arkadaşı sandığı adamın gözlerinde gördüğü ışığı, hiç görmemiş gibi unutmak. Bu kez sıcacık bir fısıltı değil, tehditkâr bir çığlık savuruyordu o bakışlar. Onları daha önce de görmüş olması, alışmasına yetmemişti. Kendi varlığı, sunduğu aşkı ve dahi verdiği her şeyi geri alacak kadar kibirli o bakışlara alışmak mümkün müydü ki? Kadın bu sabah, çok önceleri anlaması gereken şeye aymıştı. Birlikte yol aldıklarını sandığı gemide, yıllardır acemi bir miçodan başka bir şey değildi.

Şimdi iki yumuşak el tarafından sarsılıyordu. Ilıman bir kadın sesi, “Beni duyabiliyor musunuz?” dedi. Gözlerini açtı. Endişeyle kendisine bakan iki yeşil gözdü karşısındaki. “Koluma girin, sizi kaldırıma taşıyalım. Ambulans yolda.” Bir gayretle kızın koluna girdi. Neredeyse tüm yükünü bu çelimsiz kıza yıkarak ve ayaklarını sürüyerek dört beş adım attı. Yolun kenarına geldiklerinde, trafik sabırsızca ve öfkeyle akmaya devam etmişti. Kendini kaybetmeden önce son gördüğü şey, arabaların içinden ona bakan kimi öfkeli, kimi meraklı gözlerdi.

Bir süre sonra ambulans gelmiş, sağlık ekipleri yerde baygın yatan kadını sedyeyle araca bir paket gibi yerleştirmişlerdi. Ambulans hastane yolunda ilerlerken kadın kendine gelir gibi oldu. Gözlerini ovuşturmak için elini kaldırdığında koluna takılı serumun iğnesi canını acıttı. Belli belirsiz bir ses duydu.

“Hocam, hocam beni duyabiliyor musunuz?”

Güçlkle yutkundu. Kendinden sadece 5-6 yaş küçük bu gençlerin kendisine “Hocam” demesine hala alışamamıştı.

“Serhat sen mi denk geldin?” Gülümsemek bile ne kadar zordu.

Yeni mezun doktor, biraz da çekingenerek, müdahalelerini ödev sunumu yapar gibi hocasına anlattı. Kadın her zaman olduğu gibi sakince dinledi. Sonra öğrencisini onayladı hatta rahatlatmaya çalıştı. Bunun daha önce yaşamadığı ama bulgulardan anladığı haliyle bir panik atak krizi olduğunu söylese de hastanede gerekli tetkiklerini yaptıracağına söz verdi. Ambulans, kadının uyarısıyla sireni kapatıp, trafikte normal seyretmeye başladı. Kadın ağır ağır da olsa tekrar elini, ayağını, konuşmasını, düşünmesinin geri gelişini hayretle biraz da dehşetle izledi. Kendi hayatından sonra kendi bedenine hükmedememenin tadı, bu kısa süreli felçle daha da paslı bir hal almıştı. Ambulans hastaneye yaklaşınca, doğrulup çizmelerini giydi. Öğrencisine tekrar teşekkür etti.

“Hocam bu arada bir şeyler duyduk. Kanada’daki araştırma grubuna kabul edilmişsiniz. Hatta projenin başına geçeceğiniz söyleniyor. Sizinle gurur duyduk. Ne zaman yola çıkıyorsunuz?” dedi Serhat.

Kadın, kendi ellerini yeni keşfeden bir bebek gibi, parmaklarını oynatıp bir süre onları izledi. Sağ elinin kısacık tırnaklı serçe parmağına, diğer eliyle dokundu. Sonra yavaşça başını kaldırıp, cevap bekleyen öğrencisine gülümsedi.

“Dün ailevi sebepler dolayısıyla teklifi reddettiğimi bildiren bir e-posta hazırlamıştım. Şimdi bir an önce odama gidip, yazdıklarımı silmeliyim Serhat. Çalışmalar önümüzde bahar başlıyor.”

The image features a central composition where a book is open at the bottom, with a glowing diamond-shaped frame superimposed over it. The frame consists of multiple concentric white lines. The background is dark, filled with a field of stars and nebulae, with a prominent bright starburst in the upper right and a colorful nebula in the lower center. The text 'FANTASTİK EDEBİYAT' is centered within the diamond frame.

FANTASTİK
EDEBİYAT

Hançer

Gün ışıkmak üzereydi. Son bir kez gözden geçirdiği mektubunu özenle ikiye katladı. Bir yüzüne 'Hançer' yazıp üzerindeki yazı görünecek şekilde masanın üzerine bıraktı. Telefonunun ve tabletinin butonlarına bir kez daha bastı boş bir umutla. Ekranların ikisinde de aynı saat ve dakika belirdi.

İçine yazlık ve kışlık bir kaç parça giysi tıktığı çantayı eline alıp kapıya yöneldi. Çıkmak üzereyken ömrünün önemli bir bölümünü geçirdiği evine son bir kez bakmayı düşündüyse de yapmadı. Anılarından sıyrılabilmek için atıyordu bu yeni adımları. Gereksiz yere yeni hatıralar edinmenin bir anlamı yoktu. Bir an önce sıyrılmak gerekti bu köhnemiş hayattan. Akılda yer edecek son bir izi taşıyacak kadar yer kalmamıştı yüreğinde.

Kapıdan çıkar çıkmaz bildik adımlarının sesi duyuldu evin içinden. Birkaç adım sonraysa mutlak sessizlik girdi içeri. Eşyalar birbirleriyle konuşmaya utanıyor, kendi hüznelerini çekmek için birbirlerine saygı gösteriyorlardı.

Bir zaman sonra telefonun ekranı parladı. 'Hançer' yazıyordu yanıp sönen ekranda. Kısa bir müddet sonra eski karanlığına döndü telefon. Bir kaç saat sonra tabletin ekranı ışıldadı. "Naber?" diye soruyordu 'Hançer'. Derin bir sessizlik koyverdi kendini hava kararana dek. Kımıldamaktan korkuyordu eşyalar. Sonsuz yalnızlıklarının başında olduklarını biliyorlardı. Olanlarda hiç bir suçları olmadığı halde terk edildiklerini uzaklaşmasını dinledikleri ilk adımlarla anlamışlardı sabah.

Akşamüstü bir kez daha parladı telefonun ışığı. 'Hançer' arıyordu yine. Uzun uzun yanıp sönmedi telefonun ışığı ama hemen ardından parladı tabletin ekranı. "Küs müyüz?"

Sessizce bekledi ev, kapısının tekrar açılacağı günü. Daha ikinci günün başında tabletin ve telefonun sessiz can çekişmeleri başladı. İkisinin de sonsuz sessizliğe gömülmeleri uzun sürmedi. Güçleri yetmedi ayrılığa kapattılar kendilerini hesap günü için.

Bütün terk edilmişlerin çektiği acının bedelini yüzüne bakmadan çekilip kapatılan kapı ödedi. Kilidi kırılarak daldı içeri endişeli gözler. Mektup ilişiverdi eve yabancı gözlerin elifine. Heyecanla açıldı üzerindeki notun sahibi olmayan eller tarafından.

“Arka yüze yazdım ama belki anlamamışsınızdır. Bu mektup Hançer’e yazıldı. Bulun onu ve ona okutun. Siz okumayın.” diyordu en başında.

Çok gördü meraklı gözler ‘okumayın’ isteğini. Bir sorun vardı demek ki. Sorunun kaynağı belli ki bu mektup kişiydi. Öylece bırakılmış gidilmiş evin terk edenini bulma ihtimali bu mektuptaydı belki diyerek avuttu kendini titreyen eller. Bir solukta okundu sahipli mektup sahibi olmayanlarca. Tıpkı birazdan sizin yapacağınız gibi.

“Biliyor musun? Dediyini yaptım ve çok düşündüm. Kafam kalın olduğu için anlamam aylarımı aldı. Vardığım sonuç kalben inanmasam da sana ilk anda verdiğim cevapla aynı oldu. “Seni anlıyorum.” demiştim ya, belki hatırlarsın. Gerçekten anlamışım o zaman.

Elime yüzüme bulaştırdım. Bütün ihtimalleri bir hamlede boşa çıkardım. Belirsiz, karanlık, gölgelerin hâkim olduğu yeni bir gelecek yazılıyor, makul bir gelecek inşa edilecekken ve kafamda ihtimal denizi kurumuşken.

Suç ve ceza. Bir suç işlediysen, kesilecek cezayı adam gibi çekmesini de bileceksin. Heyecanım kendime ihanet etmeme yol açtı. Söylediklerinin büyük bir kısmında haklıydın. Ama yine de tokat yemek nasıl ağır gelirse bir yetiskine sözlerinin bir kısmı çok ağır geldi. Kendimi senin yerine koydum sonra. Sonuna kadar haklıydın. Ben olsam ben de aynısını yapardım bana.

Neden böyle yaptım bilmiyorum. Ama sonuçta böyle oldu. Düşününce bir sıkıntı yok, evet. Ne ekiyorsan onu biçiyorsun bu hayatta. Ama yaşamın kendisinde kabul edilemez değişiklikler olunca ne yapacağını şaşırıyor insan.

Uykuya dalmak güçleşti mesela. O güzel huzur dolu rüyaları görme umuduyla yastığa baş koyma dönemi bir anda bitti. Yatak, kırıksık çarşafların arasında boğulmama mücadelesi verilen bir alan oldu. Gözlerimin gördüğü her nesne özelliğini yitirdi. Çiçeklerim bile ağlar oldu. İki günde bir onları sulayan ben, kendimle beraber onları da unuttum.

Çok uzatmaya gerek yok. Sen farkında olmasan da kayan yıldızlarla senin varlığın arasında bir bağ var. Sahte ışıkların turuncuya boyadığı gecelerden birinde gözümün önünde art arda kayan yıldızları izlerken aklıma senin gelmen başka bir tehlikeyi getirdi aklıma.

Aynı gökyüzünün altında,

Hani elini uzatsan dokunacak uzaklıkta yaşıyoruz.

Benim gördüğüm gökdelenleri

Muhtemelen sen de görüyorsun evinin penceresinden.

Aldım iki elimin arasına başımı;

Düşündüm.

Ya seninle karşılaşırsam?

Kayan yıldızlardan birine atlayıp kaçabilsem tümünden.

Hoşçakal!”

Önce birbirlerine sonra etrafa baktı meraklı gözler. Biri telefonu uykusundan uyandırdı elektrikle temas ettirerek. Açılır açılmaz tek kelime bir mesaj belirdi ekranda. Hançer günler önce terk edildiğinden habersiz kendince son sözünü söylüyordu. Adının ucuna haberi olmadan bulaşan kan damlalarıyla;

“Elveda!”

Renkli Bir Dünya; Oz Büyücüsü

Nur Yüksel Öztürk

Bu sayımızda siz sevgili okurlarımızla biraz geçmişe, 1939 yılına gitmeye karar verdik. Bu yolculuktan pişman olmayacağınıza kesinlikle eminiz. O zaman başlasın fantastik yolculuğumuz...

İşte Oz Büyücüsü'nün kapısındaız. Nesiller boyunca kitabından, çizgifilmine herkesin hayal dünyasında büyük bir yere sahip olan eser. "Klasik" olarak adlandırmak yanlış olmaz. Kendisi adate fantastik sinemanın öncüsü. Orjinal adı "The Wizard of Oz" olan eser ilk defa 1900 yılında yayınlanan kitap ile 39 yıl sonra MGM stüdyolarının kitabın haklarını satın alması ile birlikte beyazperdeye uyarlanan Amerikan fantastik müzikal filmidir.

Filmin çekimlerinin oldukça zorlu geçtiği bilinen bir gerçek. II. Dünya Savaşı'nın başlamak üzere olduğu o dönemde bu filme 2.7 milyon dolar bütçe verilmesi büyük yankı uyandırmıştır. Ancak film 1939 yılının ödül sezonuna damga vurmaya başardı ve birçok ödül aldı.

Sadece çocukları değil yetişkinleri de etkisi altına alan bu film, hayal dünyamızın sınırlarını aşar her defasında. Bu film, aslında kendinin farkına varma, büyüme rüyasıdır. İçeriğine değinecek olursak masalımızın başkahramanı Dorothy ile tanışmamız gerekecek. Dorothy halası ve amcasıyla birlikte Kansas'ta bir çiftlikte yaşar. Yaşadığı hayat onun için oldukça renksizdir. Gökkuşağının ardındaki bir yere gitmek ister. Macera Dorothy ve köpeği Toto'nun bir hortuma kapılmasıyla başlar. Belki de bu hortum gökkuşağının ardındaki yere ulaşması için fırsattır.

Hortum sayesinde kendini Oz'un büyülü ve renkli dünyasında bulur. Artık izleyici de filmin bu yeni dünyasını renkli görecektir. Eve dönüş için Oz'u bulması gerekecek. Öldürdüğü kötü cadıdan aldığı gümüş ayakkabılar ona yardımcı olacak. Ancak kötü cadının kardeşi intikam için Dorothy'nin peşini bırakmayacaktır. Yolculuğu esnasında, korkuluk, teneke adam ve korkak aslanla tanışır. Birlikte Oz Büyücüsü'nün yolunu tutarlar.

Finalde kötü cadının kardeşini alteden kahramanlarımız Oz Büyücüsü'yle tanışmayı başarır. Bu tanışma onlara büyük bir ders verir. Çünkü Dorothy ve arkadaşlarının sorunlarına çözüm getirmek için bir sihir ya da büyü gerekmeyeceğini öğrendiği final karşılar bizi. Onlar, perinin de gibi, bu işin üstesinden ancak kendileri gelebilir. Aslında hepsinin başından beri istediklerine sahip olduğu ve engelleri kendi içlerinde yarattıklarıdır.

Bir dönem eser için derin sembolizmi barındırdığı Amerika'da konuşulanlar arasındaydı. Bunlardan bir kaçını inceleyecek olursak;

- 1) Oz Büyücüsü Tanrı'yı,
- 2) Korkuluk Kansas'taki çiftçileri,
- 3) Oz Büyücüsü'nün yaşadığı Zümrüt Şehri "Cennet Kenti, Yeni Kudüs"ü,
- 4) Korkak aslanın siyasetçileri,

sembolize ettiği konuşulan iddialardan bazılarıdır.

Sonucu ne olursa olsun nesiller boyu devam eden bu serüven hepimizi heyecanlandıran bir masal olmuştur. O yüzden Dorothy'nin de dediği gibi;

"Ev gibisi yok!"

Bilge Soyer Kömür

Şiir

Kanıtsızlığa dek yaşıyoruz

Bu ellerden,tırnaklardan ve gülüşlerden bir iz kalmayacak

Bu modelli saçlardan,sakallardan,kirpiklerden ve iri gözlerden

Yitik olana dek sesler sonsuzlukta

İçimize akıttığımız gözyaşları

Acılar ve sessiz ölümlerle

Kuruyana dek yağmurlar üstümüzde

Kaybolana değin biçimlerine kadar düşünceler

Bizse hepsinin içinde

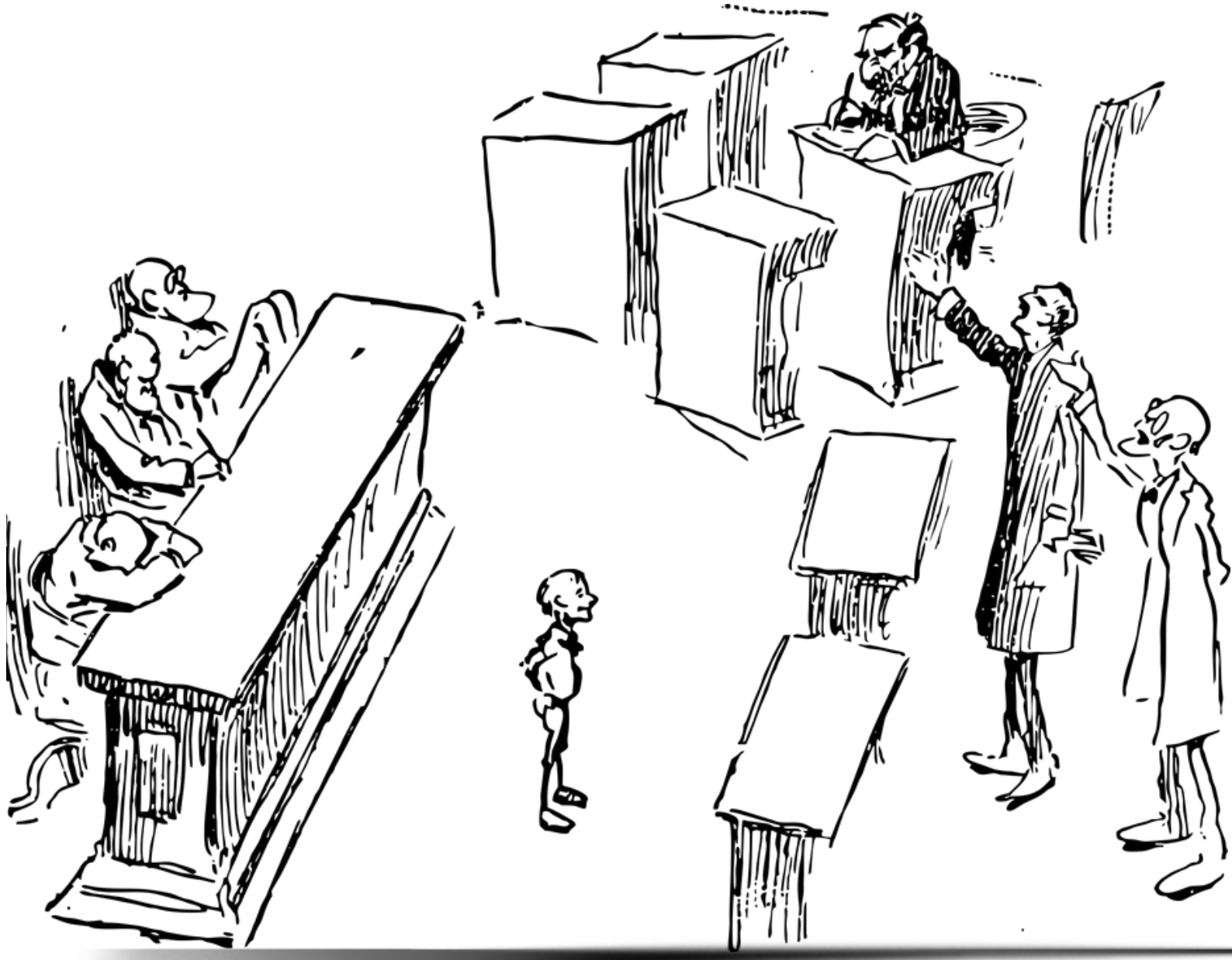
Çalgılarla çengilerle

Hüküm giymiş kalbimizle tesirsiziz

Yaktığımız köprüler gibi diri diri.

Nur Begüm Kaya
Savunma

Biliyor musunuz, mahkeme salonlarında da pencereler olurmuş. Halbuki kasvetli denilen bir yerde pencere olmayacağını sanırdım. Kasvetin güneş ışığının girdiği yerde ne işi var. Kasvet kelimesine üzüldüm... Yerini bulamamış her kelimeye üzülürüm ben, işim bu. Bir ömürdür kelime dizerim, sabahtan akşama... Mavi kelimeler bir kenara, siyahlar en uzağa; gül kokulular sevdalılara, naftalin kokulular yaşlılara... Dedim ya, akşamdan sabaha kelime dizerim... Eskiden çok kazanırdım. Kelime dizilerinin kıymetinin bilindiği vakitlerdi o zamanlar. Hatta eve saksı saksı fesleğen almışlığım, duvarlarıma deste deste şiir asmışlığım var. Kıymet vermenin de modası var. Şimdiler pek kimse almıyor dizilerimden. Salonu dolduranlara bakıyorum; gözlüklü gözlüksüz, mutlu-mutsuz çeşit çeşit insan. Bakmayın sanık sandalyesinde oturduğuma, masumum ben. Bir dinleseler, anlayacaklar. Anlasalar, yargılamayacaklar. Böyle dedim diye, sanmayın kızgınım onlara. Kendini anlatamamış bir kelime dizicinin kızmaya hakkı var mıdır ? Söküğünü dikemeyen terziler hakkını helal etsin, bu makam artık benim.

Mahkeme salonunun kapısında cennet- cehennem kapısında dururcasına dikilen mübaşir, hakimin gelişiyile hazır ola geçti. Kelimelerle arası iyi olanların, buyruklarla arası iyi olmaz. Geçmiyorum hazır ola, ayağa kalksam da. Hakimin siyah kemik gözlüğünün üstünden attığı bakışından, ayağa kalkış şeklimin bir baş kaldırış olarak algılandığını anlıyorum. Bir pirden iç okumayı öğrenmişim kelime dizilerimi susanlara satabilmek için. Zaten iç okumayı bilmeyen kelime dizmemeli. Sahiplerini yadırgayan kelime dizilerine de, kelime dizilerini yadırgayan insanlara da üzülürüm ben. Ne çok üzülüyorum değil mi, meslek hastalığı. Bu hastalığa yakalanıp da, kurtulanları gördüm. Sormadım çaresi neydi diye. Gözlerde parıldamayan çarelere inanmam ben. Biraz şiir, biraz şarkı sürünerek yaşamaya razıyım bu hastalıktan...

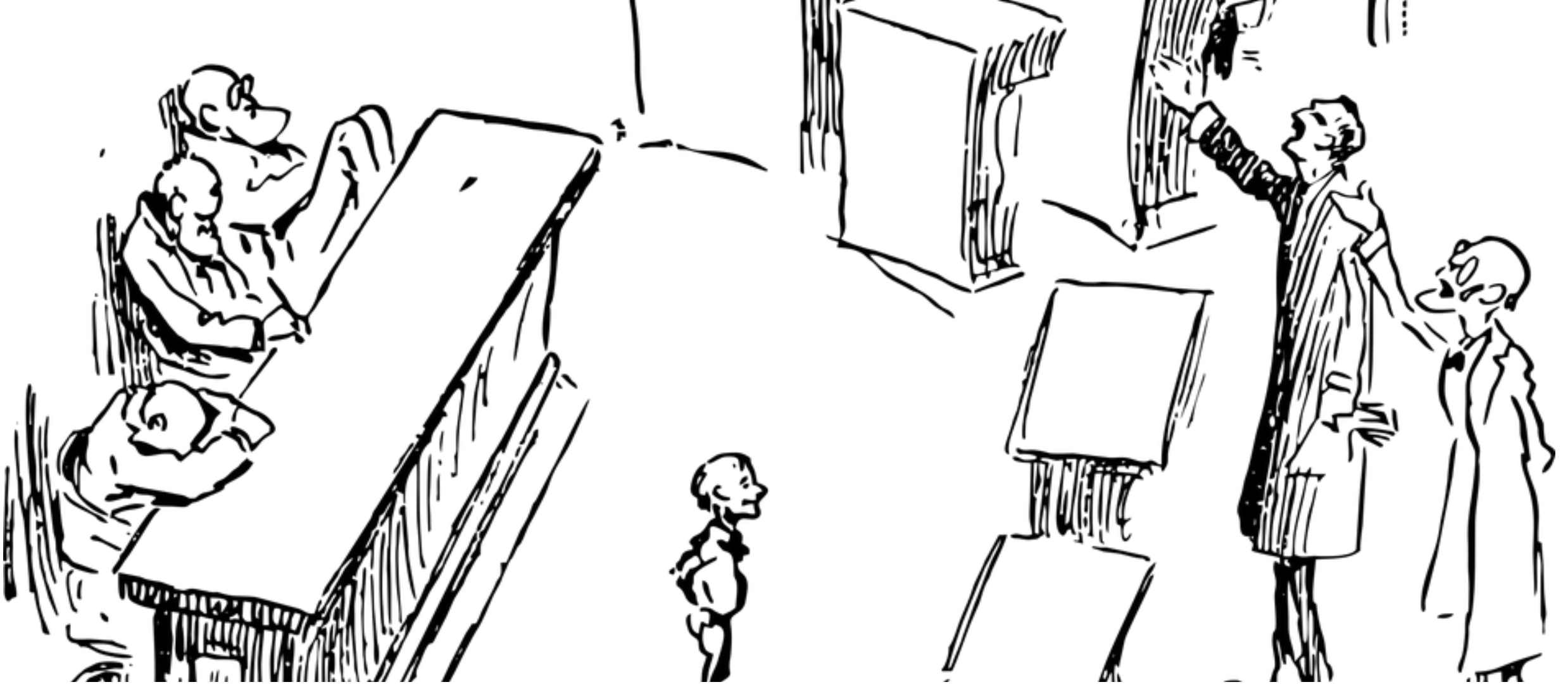
Hakimin "ne iş yaparsın, evli misin, çocuğun var mı, eğitim durumun nedir" sorularıyla kendime geldim.

Sabahtan akşama kelime dizerim. Ölümüne sadık olduğum satırları çizili kitaplarım, bir de kedim var. Okuduğum kitapları saymayı ar sayarım ama kendimi bilecek kadar okumuşluğum var. Dedim.

Yanıtımla birlikte hakimin kafası hafifçe iki yana sallandı. Onaylamamıştı, kabul etmemişti. Hüzünperver, dert nedir bilen, fotoğraflarda bile eğreti olan bir adamım. Öylesi alışkınım ki onaylanmamaya, kabul edilmemeye... Bu nedenle hangi kılıkta görsem tanırım bu sevimsizleri. Hakim sesini sertleştirerek sordu:

-Anlat bakalım, nasıl oldu olay?

- Hakim bey, elimde dizilerim olmadan nasıl anlatırım. Tutuklarken, kelime dizilerimi kırdılar. Sanmayın kızdım, kızmam ben. Fıtratımda yok. Üzülürüm sadece. Her şey böyle üzülmemle başladı zaten. Martların vapurları takip etmediği bir sabah, sahilde yürüyordum. Senelerdir aynı sahilde yürürüm. Dalgalarına kadar ezberimdedir denizi. Ama işte o gün, bir mimoza gördüm. Aylardan Mart'dı, sarı bir neşe ile açmalıydı. Ama halinde bir başkalık, bir hüznün vardı. Ben senelerce şiir okudum, tanırım hüznün her rengini. Mart ayında sarı bir hüznü göremezsiniz. O yüzden dikkatimi çekti. Yamacına oturdum. Biraz çam, biraz selvi dedikodusu yaparız dökülür yapraklarından hüznü dedim. Gövdesine acımasızca kazınanları da işte o vakit gördüm . "Beni unutma." Yazmışlar. Ne bencil bir çaresizlik değil mi ? Bir canı kanatarak hatırdan kalmanın neresi güzel ? Mimosayı yarasından öptüm. Açmadığı yaraların affını dileyenlerin zarafeti hatırına çiçek açar ağaçlar demişti bir kadın. İşte o kadını ben çok sevdim. Hem de uğruna bin bir kelime dizecek kadar. Dizdiklerim bulut ressamı o kadına çok yakıştı. O da sevdi beni hem de çok. Diyar diyar dolaşıp bulut kovalamayı bırakıp, evimin duvarlarına bahar dalları çizecek kadar çok sevdi. Birkaç bahar eskitip, yeni ezgilere doyduğumuz bir vakitte, geçti karşıma. Hüznübazsın, tanısam da her bulutu, peşlerinden diyar diyar koşmuşluğum, renk renk çizmişliğim olsa da... Gökkuşağına inanmayan yağmur bulutlarıyla yaşayamıyorum dedi. Gitti sonra...

Anlatmaya tüm benliğimle kapılmışken, hakimin gürlmesiyle titredim. "Akşama kadar senin acılı aşk hikayelerini mi dinleyeceğim! Ne işin vardı mezarlıkta?" dedi.

Sesimin titrememesine özen göstererek devam ettim.

Niyetim sevdami dillere düşürmek değil. Tam da mezarlığı anlatacaktım zaten. İşte o mimozanın altında o kadın düşünce hatırıma... Özlemden, acıdan farklı bir duygu sardı benliğimi. Yarım kalmışlık desem eksik, ya gitmeseydi ne olurdu, ya saklasaydım bulutlarımı diye iç yemelerimden ötede... Bir ihtimal gördüm. Dedim ya ben kelime dizerim. Aslında meslek sırrı ama madem karşınızdayım. Anlatırsam helal gelmez, mesleğime. Kelimeler sihirlidir hakim bey. Değiştirir, dönüştürür . Hal böyleyken niye değiştirmesin kaderi dedim. Hangi diyarda olduğunu bilmediğim o kadını döndüremezdim kelimelerle. Varacağı yeri bilmeyen kelimenin sihri yoktur. Bunun için en sessizlere değsin sihrim, istedim. Bir yarım kalmışlığı silebilirim birinin ömründen , bunca kelime dizime rağmen adını koyamadıklarım dökülür içimden belki de... Bir yası alırsam bir omuzdan, o kadının bahsettiği gökkuşaklarına rastlarım diye düşündüm. İşte Hakim bey, o gün o mezarlığa o yüzden gittim. Derman olamasam da kimseye, herkesin hikayesinin sonunda bir noktası olsun istedim. Kalanlar bağına o kelime dizilerini bassın, gözyaşlarına terk edilmişlik, yarım kalmışlık sinmesin istedim.

Sözlerimin bitimiyle, mahkeme salonunda bir sessizlik oluştu. Anlaşıldığıma delalet sayıp, mutlu oldum. Sessizliği hakimin sesi bozdu.

Yaz kızım, sanığın 3998 sayılı kanunun ilgili maddesi gereği cezalandırılmasına, suç aleti niteliğindeki kelime dizilerine el konulmasına, kırılabilir bireylere öncülük yapıp toplum hassasiyetini artırmak suretiyle infial yaratma tehlikesi öngörülerek şiirlerden ve kitaplardan uzak tutulmasına itiraz yolu kapalı olarak karar verilmiştir.

Süleyman AKSOY

İhtilaf

Şiir

Ekosistem arketipten bunca gam taşımış,
Dal budak salınmış demek.
İnanca karış karış suistimal bahşedilmiş,
Hâlbuki tarihin seyrine bir dokunuş yetecekti.
Gammazlandığım tüm iş birlikleri aşikâr oldu,
İhtilaftaymışız yazgım!

Acım temaşa ile eş değer,
İpimi çeken gam.
Umayım, kulak versin Hak.
İttifak tınısının ifadesi budaktaki ahraz.
Nereden gelip nereye gidersin ihtilaf?
Hayâdaymışız insanım, senle ben.

Ele avuca sığmaz olur ruh, diş biler cihana.
O vakit ki düşüme meşhur İstanbul yangınları konuktur.
Kitaplarım yanar, yanar, yanar.
Düşüncelerimle düşüşlerim de harlar.
Vandallar dört yanımda,
Ben katakulli karşısında müttefiksiz,
Ülkü ne olacak?

Mine Nağaç

TERKEDİLMİŞ EV VE BEYAZDAN KORKAN ÇOCUĞUN ŞİİRİ

Şiir

Terkedilmiş bir eve yeniden doğuyordu güneş,
Pencereyi çalıyordu bu defa,
Odaıarı yokluyordu bir dertliyi mutlu etmek ister gibi.

Bir derdi vardı bu vitrinlerin.

Yatağa saçılan rüyalardan anlaşılıyordu gün başlangıcı
Güneşin günü başlatacak ışığı olmadığı günlerdendi
Terkedilmiş bir evdi şahidim.

Oysa, utangaç bir çocuktum ben.
Kendimi savunmaya yetmezdi güneşim,
Terkedilmiş evlere sığınırdım.
Ve hep korkardım beyazdan.

Güneşi Tutamadım Elif Ercan

Uzun süre kafesten çıkılmasına müsaade edilmeyen bir kuşun kafesinin kapağı açıldığında maruz kaldığı psikolojik depremle karşı karşıyayım.

Mahzenimden yükselen çığlıkları biri duymuş olacak ki -dost yada düşman- bilmediğim bir el beni özgürlüğe salıyor.

Canlı canlı çürümekteyken nefes alıyorum bir an. Az oksijene uyum sağlayan bünyem oksijen bolluğundan başımı döndürüyor. Kanımdaki alyuvar sayısı azalmaya başlıyor. Acıdan hazza doğru göğüm salınıyor. Göğümü bana vermişler çığlıklarım yankılanıyor mavi sonsuzlukta. Fakat çok geçmeden farkına varıyorum. Bir sorun var.

Kanatlarım...

Kanatlarımı açmaya cesaretim var mı? Ruhumun titrediğini hissediyorum. Hayatın bu kadar net görünmesi dehşete düşürüyor beni. Sanırım bütün bunlar sanrı. Koca bir yanılsama. Ne bu kadar oksijene tahammül edebiliyorum ne de kanatlanmaya cesaret. Katlanamıyorum göğün sonsuzluğuna. Salık veriyorum kendime. Ruhumu özgürce maviliklere salmam gerekiyor. Hayalini kurduğum o gökte salınıyorum işte. Bir şeyler ters gitmeye devam ediyor. Bu gök bana ve hayalime yabancı. Maviliği aldatıcı. Hiç görmediğim karanlıklara gebe bu gök. Ve geceleyin yıldızlarım süpürülüyor dostlarım tarafından. Tüm ezberlerimi bozan, iddialarımı çürüten bir gök bu. Birbirimize ait değilmişiz gibi. Kanatlarım göğün sonsuzluğuna bulaşmamalıymış gibi bakıyor bana. Gece aniden yıldırım çarpıyor kanatlarıma.

İçimde buzdan bir yangın var. Alevler her yanıma eritiyor. Benliğime dair her şeyi unutuyorum. Kanatlarımı mora boyayan o gece ulaşabildiğim tek anım.

Bu gök sınırlarıma çok yabancı.

Sınırlarımın kapısı açılalı beri kanatlarımın mora boyandığını söyleyen ve göğün yabancılığını yüzüme vuran bu rüzgar çok sert.

Karanlık günlerin rutinlerine hapsolmuş kanatlarımın uçmayı hatırlaması çok zor. Neredeyse fanusumu kutsayacağım, bu dehşet veren gök karşısında. Benliğime şimşekler çakıyor her gün ve yıldızlar elimi uzattığımda kayıyor. Oysa hep o yıldızların evim olduğunu hayal etmişim. Ve dilimde o dua "Allah'ım güvercinin ruhunu, vahşi hayvanlara emanet etme."

Kızgınlığım öyle sesli ki. Haykırışlarım kara bulutlara çarpıyor ve şiddetinden yeryüzü suya bulanıyor. Beni göğüm kimler saldı?

Hangi el? Hangi yabancı? Hangi dost? Hangi düşman?

Karanlık ruhuma sızarken güneş buzdan çehresini yine gösteriyor. Ama gökkuşağının bütün renkleri siyah. Duygularımı acımadan donduruyor güneş. Hissettiğim şeylere cümle kuramıyorum. Dostlarım bir tiyatro sahnesi hazırlamış meğer göğümde yıldızlar döküyorlar üzerime, tozlu anılarımdan.

Herkesin bireysel hücrelerine tıklandığı ve benliğini kutsamak için yanında taşıdığı demir parmaklıklara tekrar dönmek istiyorum. Evet. Neredeyse fanusumu kutsayacağım.

Belki de bu masalın başkahramanı falan değilim.

Göğün kıyılarında cevaplar arıyorum sorularıma.

Beni göğümün içine kim çekti?

Niçin belgisiz zamir olmak düştü payıma bu sonsuz mavilikte?

Niçin ey gök sıfatların kara bulutlar?

Ve niçin Güneşe geç kaldığımı söylüyorsun?

Şimdi hangi göğümün seyyahıyım bilmiyorum. Ve göğümdeki bütün çiçekleri göğüme salıyorum.

Şair, büyük ve fırtınalı bir denizin karşısında kendi kendine söz söyleyen ve sesini karşı sahillere işittirmek isteyen bir çılgına benzer.